Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера денз ● ЕРА, 5 октябрь, 1978 шу. ● № 119 (5939). ● Мах 2 кепиг.

ПЯТИЛЕТКА КХАЬ ШЕРА ПЛАН — 7 ОКТЯБРГА!

СИЙЛЕ ХИЙЛА ХЬАЛХАЛАТТАРИЙ!

КПСС обкома бюро, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совет, облсовпроф, ВЛКСМ обком хьежай 1978 шера ка бола ялаташ чуэцаран кийчдаран тIехьа лепаяьча республикански социалистически яхьа итогашка.

Котъяьнарг а лоархIаш КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа, ВЛКСМ обкома Сийлен грамота хьожаяьй:

Шелковской районна. 16065 гектар лаьтта 26,7 центнер ка бола ялат даьккхад хIора гектара тIера, ялат даккхара план кхоачашъяьй 121 процент, из пачхьалкхенга дохкара — 145 процент, ялат чуийца даьккхад 12 балха денна.

Шелковской районна Ленина цIерагIча колхоза. Ялат даккхара план 149 процент кхоачашъяьй, из пачхьалкхенга дохкара — 142 процент, хIора гектара тIера 31,4 центнер ялат даьккхад, ялат чуийца даьккхад 12 балха денна.

Гудермесски Наурски районий, Наурски района «Красное Знамя» яхачеи Сунженски района «Путь к коммунизму» яхачеи колхозий, Грозненски района «Горячеисточненский» совхоза дика болх белгалбаьккхаб.

Хьалхара моттиг а хьожаеш 1000 сом ахчан совгIат а деннад, аргIа йоацаш йохка «Жигули» яха автомобиль а хьожаяьй Сунженски района «Путь к коммунизму» яхача колхоза № 3 йолча механизированни отряда (отряда начальник Козлов В. А.). Шийна тIачIоагIъяьча майдан хIора гектара тIера 45 центнер ялат даьккхад, ка бола ялат даккхара план 160,6 процент кхоачашъяьй.

ШоллагIа моттиг а хьожаеш 800 сом ахчан совгIат деннад:

— Наурски района «Россия» яхача колхоза № 3 йолча механизированни отряда (отряда начальник Нанникова Н. А.). Шийна тIачIоагIъяьча майдан хIора гектара тIера 37,4 центнер ялат даьккхад, ялат даккхара план 125 процент кхоачашъяьй;

— Шелковской района Ленина цIерагIча колхоза № 3 йолча механизированни отряда (отряда начальник Чубенко П. С.). Шийна тIачIоагIъяьча майдан хIора гектара тIера 37,2 центнер ялат даьккхад, ялат даккхара план 160 процент кхоачашъяьй.

КхоалагIа моттиг а хьожаеш 500 сом ахчан совгIат деннад:

— Гудермесски района «Терек» яхача совхоза № 1 йолча механизированни отряда (отряда начальник Дуруев А. Х.). Шийна тIачIоагIъяьча майдан хIора гектара тIера 36,7 центнер ялат даьккхад, ялат даккхара план 167,0 процент кхоачашъяьй;

— Сунженски района «Победа яхача колхоза № 2 йолча механизированни отряда (отряда начальник Тислович В. Ф.). Шийна тIачIоагIъяьча майдан хIора гектара тIера 33,3 центнер ялат даьккхад, ялат даккхара план 139 процент кхоачашъяьй.

Республикански газеташ тIа чIоагIдаьча сийлен Улга тIа а боахаш 100 сом мах бола совгIат деннад:

К. Дудуркаевана — 1546 тонн ялат аьрдача Грозненски района «Горячеисточненский» совхоза комбайнера.

П. Маслова — 400 гектар ялат хьекха Iодиллача Шелковской района «Коминтерн» яхача колхоза тракториста-машиниста.

СалоIача цIагIа баха путевкаш еннай:

С. Гайтамирова — 1450 — тонн ялат аьрдача Грозненски района «Загорский» совхоза комбайнера;

Н. Новоселова — 1400 тонн ялат аьрдача Наурски района «Россия» яхача совхоза комбайнера,

Р. Абдулхакиева — 1300 тонн ялат аьрдача Грозненски района 1 Мая цIерагIча колхоза комбайнера.

Туристически путевкаш еннай:

В. Клешкона — 394 гектар ка бола ялат хьекха Iодиллача Грозненски района № 1 йолча шурий совхоза» тракториста-машиниста,

И. Рудакова — 931 гектар ка бола ялат хьекха Iодиллача Сунженски района XIX партсъезда цIерагIча колхоза тракториста-машиниста,

М. Умарова — 380 гектар ка бола ялат хьекха Iодиллача Грозненски района «Атагинский» совхоза тракториста-машиниста.

Дика болх белгалбаьб:

а) комбайнерий:

	Ялат аьрдад (т)
С. Хажмурадова — Грозненски района 1 Мая цIерагIа колхоз	— 1209
Г. Левкий — Грозненски района «Горячеисточненский» совхоз	— 1176
А. Бетмерзоева — Грозненски района Ленина цIерагIа колхоз	— 1127
А. Хусейнова — Грозненски района «№ 1йола шурий» совхоз	— 1112
В. Дрозденко — Грозненски района Ленина цIерагIа колхоз	— 1109
Л. Исламова — Грозненски района «Загорский» совхоз	— 1100
С. Исакова — Грозненски района «Горячеисточненский» совхоз	— 1094
С. Умарова — Грозненски района Ленина цIерагIа колхоз	— 1035
Ю. Анашкина — Грозненски района 1 Мая цIерагIа колхоз	— 1033
И. Хамидова — Ачхой-Мартановски района «Самашкинский» совхоз	— 1028
А. Зайпулаева — Грозненски района «Загорский» совхоз	— 972
Н. Василенко — Грозненски района Ленина цIерагIа колхоз	— 930
А. Саидова — Грозненски района 1 Мая цIерагIа колхоз	— 899
В. Жукова — Наурски района Ленина цIерагIа колхоз	— 896
В. Пуляева — Сунженски района ЦIеча Эскара цIерагIа колхоз	— 894
М. Букулова — Грозненски района 1 Мая цIерагIа колхоз	— 888
Б. Муртазалиева — Ачхой-Мартановски района «Самашкинский» совхоз	— 881
А. Исаева — Наурски района «Терский» совхоз	— 877
А. Серикова — Сунженски района ЦIеча Эскара цIерагIа колхоз	— 874
С. Абдулаева — Шалински района «Шалинский» совхоз	— 873
Р. Базиева — Наурски района «Красное Знамя» яха колхоз	— 865
М. Кагерманова — Наурски района «Терский» совхоз	— 863
В. Гезиханова — Наурски района «Терский» совхоз	— 863
И. Улискова — Сунженски района XX партсъезда цIерагIа колхоз	— 849
З. Хажмурадова — Грозненски района 1 Мая цIерагIа колхоз	— 845
С. Гезиханова — Наурски района «Терский» совхоз	— 835
В. Пронина — Грозненски района 1 Мая цIерагIа колхоз.	— 832
А. Зыгина — Сунженски района XX партсъезда цIерагIа колхоз	— 827
Д. Курмахадова — Грозненски района «Гикаловское» яха ОПХ	— 827
А. Гайтамирова — Грозненски района «Атагинский» совхоз	— 820
Г. Пыльцина — Наурски района «Россия» яха колхоз	— 811
Ю. Сакаева — Грозненски района «Загорский» совхоз	— 802
Ю. Эдиева — Грозненски района «Горячеисточненский» совхоз	— 802
М. Дагаева — Грозненски района «Горячеисточненский» совхоз	— 801
Г. Погорелова — Наурски района «Россия» яха колхоз	— 800

б) трактористашта-машинисташта.

	хьекха Iодилла (га)
Н. Яковенко — Грозненски района «№ 1 йола шурий» совхоз	— 371
Н. Чеботарева — Сунженски района XIX партсъезда цIерагIа колхоз	— 370
П. Лаврушина — Грозненски района «№ 1 йола шурий» совхоз	— 369
И. Понамаренко — Шелковской района «Коминтерн» колхоз	— 361
М. Акмадова — Грозненски района «Атагинский» совхоз	— 351
М. Реброва — Грозненски района Ленина цIерагIа колхоз	— 344
А. Кузьмина — Грозненски района 1 Мая цIерагIа колхоз	— 342
П. Степанова — Грозненски района 1 Мая цIерагIа колхоз	— 334
Ф. Колмыкова — Шелковской района Менжинске цIерагIа колхоз	— 331
А. Ткач — Грозненски района «№ 1 йола шурий» совхоз	— 326
И. Булавинова — Сунженски района ЦIеча Эскара цIерагIа колхоз	— 324
В. Короткова — Грозненски района Ленина цIерагIа колхоз	— 322
В. Еремина — Грозненски района «№ 1 йола шурий» совхоз	— 316
К. Цимигова — Шелковской района Менжинске цIерагIа колхоз	— 310

СИХДЕННАД КХАШКАРА БАЛХАШ

(РЕПОРТАЖ)

ХIанз эттача дIайхача деноех ма-хулла дукхагIа лайда эца гIерт Наьсарерча «40 лет Октября» яхача совхоза къахьегамхой. Хьакха йолаьй ВИР-42 яхача сортах йола хьажкIаш, чуэцаш латт коартолаш, шекара свеклащ; сихъяь мошача доакъарийна хьокхаш я тIехьа кхача моша хьажкIаш.

Долакха-Юртарча отделене шоай ах гектар свеклаш чуийца баьлар селхан Гелисханов Макшарипа дезал.

Шоаш хьалкхеяь свеклаш чуэцаш боахк юртахой ДолгиевгIар Ахьмад, Салман, пенсионераш ДаурбековгIар Хьасан, Iаьла, кхыбараш.

Совхоза коллективана хьувкъам чуэцача новкъостал де енай Ахриев ГIапура цIерагIча «Электроинструмент» завода коллектив.

КхоалагIча отделене свеклай кхаш ТIой-Юрта юхегIа дадача лаьтташкара дIадолалу. Отделене управляюще Гиреев Закречо цIераш йоах хьувкъам чуэцаш боахкача болхлой. Тхо сайцача юххе дада АрчаковгIар Маднатеи Долатханеи доакъош. Хьалхарчо кхаь гектара тIа кхеьйй свеклаш, шоллагIчо — шин гектара тIа. Юкъера лаьрхIача хIора гектаро 250—270 центнер овлаш лу.

Иштта доккхий кхаш да Зурабов Халата дезала хьайицар (3 гектар), Олигова Насапхана леладер (2 гектар), дуккхача кхычар свеклаш хьалкхеяьраш.

Тайжжа йоагIа гусенични трактор свеклай мугIараштa юкъе гIолла. Хьалхара хьежачоа бIаргагац цунах доалла пхорагIа «нух». Совхоза механизатора Кодзоев Iалихана предложенегIа кийчъяь приспособлени я из.

Дийнахьа пхе гектарага кхоачаш а кхы совгIа а свеклаш хьаоахк «нохаро», хIаьта норма 1,8 гектар я.

— Иззамо урс доаллача агрегата тIа болх беш ва шоллагIвола механизатор а — Яндиев Султан-Гири, — яхаш дувц управляюще, — свеклаш лелаерий звеньевой а, уж дIайийнар а ерригача отделене механизмашца царна гIулакх даьр а из ва (124 гектар я из культура цига).

ХIанз свеклаш хьаоахка цхьа агрегат Теркакиев Махьмада даькъа тIа йоалл. Отделене (хетаргахьа совхозе а) эггара доккхагIдола кха цун дар да — 5,2 гектар.

Йотташ латт дикагIбарех цаI волча совхоза шофера Акиев Азаматгире лелаю автомашин. Из ва болхлой дIахьа кхувлаш, царна эшар тIадахьаш, мукъа волча хана свеклаш дIакхухьаш.

— Транспорт тоъац, — йоах болхлочо, — хьадаьха овлаш кхаь-дий дийнахьа кхай юкъе доадийс кучкагIа, докъалу, болхлочун дикка къахьегам эехьа бов. Цу гIулакха тхона новкъостал эш.

— Сайрийна директор волча хиннача планерке из къамаьл оаха даьд, — аьлар управляюще Гиреев Закречо, — кхоана денз автомашинаш а, иштта свеклаш хьахоарцаю агрегаташ а дукхагIа хилийта лаьрхIад. Октябрь юкъебахалехьа ерригa свеклаш чуэца гIерт тхо. Болхлой кулгаш ца тоилга а ховш, юртарча школаша новкъостал де дош деннад свекла хьагулъеча.

Свеклайл дехьа, хьажкIий кха юкъе а долаш, яда отделене гидуаргаш. 400 гектара тIа дIайийнай из культура. Тхо хиннача дийнахьа ахaнел дукхагIа хьекха яьннаяр. ЦаI шоллагIчоа тIехьа йолаш, отрядни хьисапе йоахк уж мул тIа. СССР кердача Конституце шу дузача денга отделенера генараш чуийца даха дош деннад комбайнераша.

Совхоза директора Албаков Мухарбика пIелгаца хьахьувкх мугIарагIа йоагIа комбайнаш.

— ДIа воагIар Чумаков Яхьья ва, — йоах цо, — цаIи ахи — шинъ норма йоаккх цо дийнахьа; аьттехьара вар Дзауров Осман ва, дикагIбарех механизатор. Иштта ва Акиев Дауд, Баркинхоев Ахьмад, Озиев Муса, Зурабов Ваьта. Ерригаш а шийтта комбайн я совхоза генараш чуэцаш. Чуэца деза кхаш 1100 гектар да. КхоалагIча отделене царна Iунал даьр опыт йола механизатор Гадиев Жабраьил ва. Соахка, хIора гектара тIара (189 гектар дар кха) 13,3 центнер генараш даьхар звеньевойс. Ахчан совгIат ийцар 485 сом, Цул хьалхагIа а ийцар эзар сом ахчан совгIат. Укх шера Хучиев Исраилаца цхьана хиннав из болх беш.

— Комбайнерий болх бийце ма Iелахь, — йоах цо со газета болхло волга хайча, — тха башха-дика новкъостий, шофераш хьоабелахь. — Шийтта комбайна тIара генараш дIакхахьа кхоаву ялх шофер. Цхьабакъда, болх дика бу цар. Уж ба «Сельхозтехникера» баьхка Мальсагов Мухьмад, Олигов Абукар, автотранспортни предприяте шофер Хамхоев Хьамид, кхыбараш.

Кхай йистте, генараш а свеклаш а чуэцаш латтача, оттаьй хIанз болхлошта бIайха кхача кийчбеш йола дIа-юха лела кухнии столовии. Болх беш йолча техникана эша гIулакх деш я уккхаза кхай тIа дIа-юха лела шиъ «техничка», электросварочни агрегат. Дерригa чуэцара балхаш юкъе а лоархIаш оттаьй хьалхара моттигаш йоахачарна лаьрхIа моральнии материальнии стимулировани яра мероприятеш.

Кхаш леладераша йоаржаяьча социалистически яхьа условешка оттадаьд укх гаргарча пхе-ялх дийнахьа генараш чуийца доахилга.

З. ДАУРБЕКОВ.

Юрта боахама болхлой дезача денна башха-дика толамаш доахаш накъабоагIа Урус-Мартановски района «Красноармейский» совхоза хьажкIаш лелаераш. Ерригa чуэца езача 600 гектарах хIанале а 300 гектара тIара чуийца яьннай ялата йийна хьажкIаш.

ХьажкIий хьувкъам чуэцача белгалваьнна къахьегаш ва йоккха балха опыт йола механизатор Цакаев Халат. НормагIа 4 гектар йолаш, хIора дийнахьа цун низ кхоач 5 — 5,5 гектара тIара хьажкIаш чуэца.

Тракторист волаш Цакаев Халата къахьет 1949 шера денз. Цу шерашка дуккхаза а белгалваьхав из совгIаташ теларца. Эрий даьда лаьтташ карадерзадарах медаль еннай цунна вай правительства. ХIаьта укх тIеххьарча массехи шера вIаштта «Социалистически яхье котваьннар» яха знак а еннай.

ХьажкIаш чуэцаш боахкача механизатораштa юкъе санна социалистически яхь яьржа къахьегаш ба хьувкъам цIаозаш бола шофераш а. Комбайнаш тIара хьажкIаш совхоза центральни хьатта хьатIаозача хIора дийнахьа нормал дукхагIа рейсаш еш къахьегаш ва шофер Берсанов Хьасан.

СССР керда Конституци тIайийца шу дузача денга ерригa хьажкIаш чуийца бовла дага ба совхоза къахьегамхой.

СУРТА ТIА: хьажкIаш чуэцаш ва «Красноармейский» совхоза механизатор Цакаев Халат.

И. ПЛИЕВА сурт.

КПСС ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТЕ

Хьувкъам чуийца баккхара, юртбоахама продукци кийчъяреи ерригa а ший метте хулга Iалашдареи планаш а социалистически декхараш а кхоачашдара дешаш дувцаш центральни министерствайи ведомствайи кулгалхой, союзни республикай Министрий Советий председателий совещани хилар КПСС ЦК.

Совещане къамаьл дир КПСС ЦК Генеральни секретара, СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатела новкъоста Л. И. Брежнева.

Новкъоста Брежнева белгалдаьккхар, мехка дуккхача районашка дика хьувкъам кхебаь хилар. Юрта боахама материально-технически база лакхъялар, колхозхоша, совхозий болхлоша шоай хьинар ца кходеш къахьегар, партийни, советски, боахама органаша чIоагIа организаторски болх бар, городийн промышленни центрийн къахьегамхоша новкъостал дар бахьан долаш мехка керттерча районашка толаме чакхдоалаш латт ялата культураш, коартолаш, баьцадараш чуэцилга, культураш чуэцара балхаш шеррача фронтаца даьржад хьажкIий, дуга, шекара свеклай, боамбе, гидуаргий, тIехьа кхачача кхыча культурай кхашка.

КПСС ЦК июльски (1978 ш.) Пленума решенеша дегаш ураоттадаь болча юртий къахьегамхоша тIабийрзза къахьег хьалкхебаь беррига хьувкъам балхаш дика вIаштIехьдаьхан ца бойташи чуэцар, 1978 шера пачхьалкхенга юртбоахама продукташ йохкара планаши тIайийца социалистически декхараши кхоачаш а тIехкхоачаш а дар духьа, дIахо йодача хана тешшаме кхоачамбари КПСС XXV съездо белгалдаь мулаш тешшаме доахилга Iалашдари духьа.

Л. И. Брежнева белгалдаьккхар, цунца дувзаденна заготовительни организацей, чакхйоахача предприятей, пачхьалкхен торговлен потребительни кооперацен система болхлошта хьалхашка доккхий декхараш латташ хилар. Йоакхо янза яргъяц гулъяь продукци ший метте хилийтара, из потребителага ший ханнахьа дIакхачийтара. ЧIоагIа лоархIам болаш да автомобильни, машиннаькъа, кхы тайпа транспорто боарамагIеи цахаддаши болх бар.

Къаьстта уйла тIаяхийта еза, аьлар Л. И. Брежнева, элех латта ялат сихагIа цIаозараи из тIера дIакъовларaи. Сихде деза элеваторaш, ялатаскладаш, коартолашта, баьцадаарашта, кхыча продукцена хранилищаш хьалъяра балхаш. Уж объекташ хьалъяра планаш тешшаме кхоачашъяран хIаьта, чIоагIа лоархIаме дар, 1979 шера кхоачам вIаштIехьбаккхара йоакхо яран, юртбоахама продукци чулоаттаергйолен чакхйоахаргйолен низалаш массе метте алсамдахара долла. хIама де деза моттигерча, партийни, советски, боахама органаша, министерствашеи ведомствашеи.

Ни. М. А. Лесечкона, Г. С. Золотухина, И. Г. Павловскена тIадиллад ялат элеваторaшкеи складашкеи хьачуозара хьем ца беш гIулакхаш чакхдоахилга.

Совещане балха тIа дакъа лаьцар новкъосташа Ю. В. Андропова, А. Н. Косыгина, М. А. Суслова, М. С. Соломенцева, В. И. Долгиха, СССР Министрий Совета Председатела заместителаша Н. А. Тихонова, Н. К. Байбакова, М. А. Лесечкос, Н. В. Мартынова, ВЛКСМ ЦК хьалхарча секретара Б. Н. Пастухова, СССР министраша, КПСС ЦК отделий заведующеша, кхыча бехктохкамеча болхлоша.

(ТАСС).

ЯХЬЕ КОТБАЬННАРАШТА — КОСМОНАВТИЙ ВЫМПЕЛАШ

Республика юрта боахама къахьегамхошта юкъе шерра яржаш латт пятилетка кхоалагIча шера планаш кхоачаш а тIехкхоачаш а яра тIехьара социалистически яхь. КПСС ЦК июльски (1978 ш.) Пленума соцамаша дегащ ураоттадаь болча цар денгара денга лакхду ялат, сом, баьцадаараш, хьайбай продукташ йоахилга, хьайбашта Iадаккхара дика кийчо Iалашъю.

«Юрта боахама хьалхашка вай оттош дола керттера декхар да, — аьлар Пленуме ше яьча доклада тIа парте ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева, — цун деррига а доакъош массе а оагIорахьа сиха дегIадсаладелга, мехка тешшаме кхачан продукташи юртбоахама бедали лоаттаелга, цу ларда тIа халкъа бахара хьал дIахо белггала тоаделга».

Вай парте еча йоакхонна хьинареча къахьегамца жоп лу Нохч-ГIалгIайчен къахьегамхоша. Пятилетка кхоалагIча шерарча цар социалистически декхарашта юкъе да: пачхьалкхенна 165 эзар тонн ялат, 200 эзар тонн шекара свеклаш, 138 эзар тонн баьцадаараш, 65 эзар тонн сом бохка. Хьайбаш леладераша дош деннад 80 эзар тонн шура яккхеи, 82 миллион фуъ гулдеи, 4600 тонн тха ларгеи. Лоаццача хапашка, ца дойташ ялаташ чудерзаде, юкъарча хьайбай продукташ йоахилга лакхде, гIишлош елгеи мелиоративни балхаши сихделга — цу денош боллча деношка визех болх беш ба уж укх деношка.

Ер шу белгалдоал цхьаькха цхьан хIаманца а — кхаш леладеча, хьайбаш кхоабача, юрташка гIишлош хьалъеча, доакъараш Iалашдеча, мелиораце балхаш чакхдоахача, социалистически яхье толам баьккхача коллективашта совгIата Юрий Гагарина цIерагIа йола карара кара тела вымпелаш советски космонавтий отрядо хьожаяь хиларца. Уж хIара шера совгIата лургья республикашка, краяшка, областашка ялаташ чуэцилга сиха а дика а чакхдаьккхача гвардейцашта, кхай, фермай, гIишлош яра турпалхошта. Ю. Гагарина цIерагIа вымпелаш яьха коллективаш Москве ВДНХ хургья, цар викалаш Звездни городе гIоргба, СССР летчикашца - космонавташца цхьана цар сурташ доахаргда.

Вымпелаш тергья шоай доакъошка социалистически яхье эггара дикагIа хьокхамаш даьхача звенощта, бригадашта, гIишлошъеча участкашта, мехотрядашта. Яхьа итогаш ергья хьайбаш леладерашта юкъе — ноябрь бетта, мелиораце — январи феврали бетташка.

Юрий Гагарина цIерагIа йола вымпелаш яхара тIехьара социалистически яхь шерра яржаш латт. Кхай, фермай, гIишлошъяра, мелиоративни доакъой гвардейцашка хьежаш да космонавтий совгIаташ.

Комсаш чуэцар (тоннаш) 3 октябрь хьатIакхоачаш

Боахамаш	План	Чуйнар	План кхоачашъяра процент.	Цхьан дийнахь чуйна-раш	Цхьан сага гулъяраш (кг)	хьувкъам ц/г
Колхоз «Россия»	60	56	93,3	5	27	32,9
Совхоз «Новогорский»	2650	2472	93	103	145	50
Совхоз «Советская Россия»	6000	5295	88,2	405	403	50,1
Совхоз «Знаменский»	2650	2204	83	70	140	36
Кирова цIерагIа совхоз	4500	3643	80,9	236	319	53,1
Совхоз «Комсомольский»	4750	3715	78,2	350	308	52
Совхоз «Авангард»	1550	1212	78,1	60	210	41,5
Совхоз «Северный»	1450	1114	76,8	—	—	27
Колхоз «Червленский»	1000	755	75,5	36	580	49
Совхоз «Калиновский»	4400	3060	69,5	231	314	46,2
Ленина цIерагIа совхоз	5200	3578	68,8	217	245	41,4
Колхоз «Коминтерн»	560	381,3	68	24	250	47
Менжинске цIерагIа колхоз	470	318	67,7	24	400	61
Совхоз «Наурский плодопитомнический»	260	160	60,5	10	139	33
Совхоз «Братский»	3000	1822	60,7	84	173	28,6
Совхоз «Верхненаурский»	2100	1273	60,6	100	200	33
Совхоз «Наурский»	7300	4251	58,2	332	294	34,7
Калинина цIерагIа совхоз	5900	3064	50,9	213	279	43,2
Совхоз «Победа»	4150	2031	48,9	190	239	30,4
Колхоз «Красный пахарь»	1130	546	48,3	3	37	39
Совхоз «Кругловский»	2500	1128	45	36	84	17,2
Совхоз «Надтеречный»	1600	700	44	—	—	13,9
Совхоз «Бурунный»	1750	717,6	41	38,1	67	16
Совхоз «Озерный»	2300	925	40	38	99	16,3
Колхоз «Путь к коммунизму»	950	367,2	38,6	20,2	240	32
Совхоз «Гребенской»	1100	336,7	30,6	22,8	200	13
Шелковской района Ленина цIерагIа колхоз	400	76	19	6	250	17
Наурски района Ленина цIерагIа колхоз	500	37	7,4	4	50	6,5
Колхоз «Красное знамя»	40	—	—	—	—	—
ПЛАН КХОАЧАШЪЯЬ БОАХАМАШ:						
Совхоз «Восточный»	75	132	176	12	200	—
Совхоз «Новогрозненский»	2025	2643	130,5	192	333	63,7
Совхоз «Виноградный»	200	217,8	108,9	3	200	25
Толстой цIерагIа совхоз	350	353,4	100,1	29,4	298	55
Республике гIолла	73000	48584	66,5	3093,7	260	37,4

НАХА ДIАДЕХАРАШ ДУКХАГIА ТЕРКАЛДЕ

КПСС Грозненски горкома пленумера

Укх деношка КПСС Грозненски горкома XIII пленум хилар. «КПСС XXV съезда решенешкен СССР Конституце дIадехарашкен хьежжа городской партийни организаце къахьегамхой письмошца бу болх дIахо эргабаьккха тоабара лоаттамахи де дезарехи» доклад йир КПСС горкома хьалхарча секретара **Н. И. Семенова.** Цо белгалдаьккхар, В. И. Ленина къахьегамхой письмоех боккъонца дола вахара документаш лерхIаш хиннилга. Ленински васкеташ лерргIа кхоачаш а деш, КПСС XXV съездо боккха теркам тIаззар цу гIулакха. ХIаьта цигара хьадоагIа цул тIехьагIа парте Центральни Комитето «КПСС XXV съезда решенешка хьежжа къахьегамхой письмошца бу болх дIахо эргабаьккха тоабарах» яха соцам тIаэцар а.

Вай общества вахарен къахьегамен цхьаь цаI лоархIаме оагIув ишта е вешта хьа ца гойташ йнсац коммунисташа, парте боацараша партийнин советскин органашка ухийтача письмошка.

Парте горкома бюрос хадданза партийни организацей низаш тIаухийт городской партийни организаце къахьегамхой письмоша, заявленеша, критически замечанешеи предложенешеи дIадехарашка чIоагIа хьашт долашы объективной хьожаргболеи уж корта болаш къоастадергдолеи хьалаш хьадар духьа.

Соахка августе парте горкома бюрос дийцар жилищно-коммунальни боахама министерствас письмошца, жалобашца беча балхах дола дош, хIаьта укх шера январе КПСС ЦК октябрьски (1977 ш.) Пленумо дIадехарашка хьежжа СССР Конституце проект ювцаш тийнна критически замечанеш кхоачашъелга КПСС Ленински райкомо ледара вIаштIехьдаккхарах, апрель бетта СССР Конституци Iомаяраи дIайовзийтараи Нохч-ГIалгIай гIишлошъеча управлене парткомо беча организаторски балхах.

Парте горкомо, райкомаша шоай балха юкъмоттиге лоаттаду къахьегамхой письмоша дIадехараш кхоачашдара гIулакх. Уж дешаш дувц юххьанцарча парторганизацей семинарашка, балха опыт дIа-юха эцилга вIаштIехьдоаккх, письмош къоастадара, хоамаш тахкара дукхагIа юкъеоз КПСС горкомен райкомнийн членаш. Цу дерригне къахьегамхой письмошца беча балха боарам айбаьб, уж дикагIа къоастадергдола хьалаш хьадаьд.

Моттигашка письмошца, заявленешца беча балха боарам айбаро, къахьегамхой хьашташи дIадехараши кхоачашдара бола кулгалхой бехктокхам лакхбаро аьттув боалийт наьха къахьегамеи политически хьинар айде.

Город Грознерча къахьегамхоша ханал хьалха, 10 июне кхоачашйир иттлагIча пятилетка шин шерен ах шерен заданеш. Укх карарча шера 8 бетта планал совгIа ехкай 2 миллион 400 эзар сома маьха продукци. ХIанзле пятилетка хьалхарча кхаь шера планех лоархIаеннай «Промавтоматика» НПО, Старогрозненски технологически транспорта управлени, «Центрстрой» управлене спецСМУ, юрта боахама министерства ПМК, Нохч-ГIалгIай гIишлошъеча управлене механизаце управлени, кхыяраш.

Письмошца беча балха цхьайола опыт Iоаяьй Заводской районни партийни организаце. 1976 шера май бетта «КПСС XXV съездо дIадехарашка хьежжа къахьегамхой письмошцен заявленешцен бу болх дIахо эргабаьккха тоабарах» бола соцам ара ма-баьллинге а парте райкома бюрос из кхоачашбара мероприятеш чIоагIйир, хIаьта цу шера августе тIаийца мероприятеш кхоачаш мишта ю хьежар. 2,5 шера къахьегамхой письмошцен заявленешцен дувзаденна дешаш 33-зза дийцад. Парте райком боахам дегIабоалабеча долча кхоачамбоацарехи динза дисарехи шийга хоам кхаьчача цу сахьате де эшар дара оарцагIйоал.

КПСС Октябрьски райкоме хьаухача дерригача письмошка хьалхара секретарь ще хьож, хIаьта тIахьожама кIалара дIа а дахац цига айду дешаш боккъонца къоастадаь даххалца. Старопромысловски райкомс шоаш дика долга хьахьекхад парте райкома секретараша, исполкома председателеи заместителашеи, кхыча служба кулгалхоша дакъа а лоацаш къахьегама коллективашка чакхдоахача вIашагIкхетараша, хаттарийн жопийн сайренаша.

Цунца цхьана белгалдаьккхар пленуме къахьегамхой письмошца, жалобашца беш бола болх КПСС XXV съездо, КПСС ЦК-ан Нохч-ГIалгIай обкомен дIадехараша ма-яххара ца хилар.

Цу хьакъехьа цIенхаштта кхоачамбоацараш да Нохч-ГIалгIай гIишлошъеча управлене, «Грознефтеоргсинтез», «Грознефть» объединенешка.

Вай кхоачамбаь Iе йиш йолаш бац цу даькъе КПСС Ленински райкомо беш бола болх. Къахьегамхой письмошца, заявленешца дувзаденна дешаш кIезига дувц. Укхаза ХIаьта 2,5 шера цу районера тайп-тайпарча инстанцешка уха письмош тIа-тIа дукхагIа хулаш латт.

Зене мара лархIа йиш яц Грозненски йIовхала сетий предприятешка (начальник нов. Э. Бокарев) чIоагIъенна балха стиль а. Къахьегамхоша язду царга йIовхал ледара лоаттаярах, дIайха хий ца хулаш моттигаш хиларах. Укхаза дукха жалобаш хаваш дикка тIехьаялийте мара къестаяц. Цкъаза 2 — 3 бутт баьнначул тIехьагIа а жопаш телаш хиннад.

Къахьегамхоша дIадехарашкен жалобашкен тIагIоллара хьежаш хиларахи царна йоаггIача тайпара терко ца ярахи пленуме цIенхаштта бехк баьккхар горисполкома отделех, районни исполнительни комитетех.

— Сона тIалаттача общественни декхарашка диллача дуккхаза жалобаш къестае йнизай са, — аьлар «Промавтоматика» НПО опытни завода радионаладчика **Б. Сорокина.** — Царна юкъе эггара дукхагIа яраш наха чубаха хьежаеча квартирех лаьца хул. Геттара дукха хул жалобаш квартирашта ремонт ший ханнахьеи дикен ца ярах. Кхоачам ба капитальни ремонт е езаш дола со чуваха цIа ший аргIа хьатIакхачарга хьежа пхи шу даьннилга белгалдича. Алхха Октябрьски райисполкоме ах шера дайтача 341 письмох 187 жилищни дешаех да. Цу тайпара хьал кхыча районашка а да.

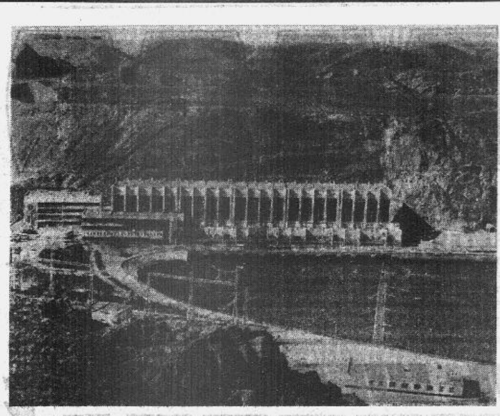
Уж дешаш корта болаши шийй ханнахьеи къестадайтара КПСС горкома отделашта гIонна группаш вIашагIйоххара предложени лу цо.

Цудухьа нах чубаха цIеноше, берий учрежденеш хьалъелга кердача боарам тIа даьккха тоаданза, нах чубахача цIеной фонда йоакхо янза дарг ца хилар дуккхаза белгалдаьхар пленуме, цу даькъе бехке йолча организацешнен кулгалхошнен цIенхаштта критика а еш.

Керттерча даькъе наьха унахцIено лораеча нийслуча кхоачамбоацараштен динза дисараштен хетадаь дар № 3 йолча горбольница керттерча лора заместитела **Т. Дахкильгова** къамаьл. Эшаш йола кадраш ца тоъарах, унахошта кхоачам болаш менгеш ца хиларах, профилактически болх чакхбаккхар духьа ю прививкаш, тохкамаш деча хана предприятей кулгалхой оагIонгахьара эшаш дола гIо ца хиларах боаггIача тайпара болх тоабе вIаштIехь ца далар бахьан долаш баха нах леткъаш моттигаш хулаш я. Юкъаргородской берий больница хьалъянза ярг ца хиларах дош оттадир цо.

КПСС районни комитето, юххьанцарча партийни организацеша къаьстта теркам тIаухийт къахьегамхой жалобаш хьахулийташ дола бахьанаш тахкара, — аьлар парте Заводской районна хьалхарча секретара **В. Куценкос.** — Цудухьа письмошца бу болх даим эргабоахаш тоабу оаха. Предприятей къахьегамхошца, бахача наьхаца района кулгалхой вIашагIкхетараш чакхдоах. КПСС райкома членаша партийни организацешка информационни докладаш еш, правови темаех лекцеши беседаш чакхйоах. Алхха шин шера цу хьакъехьа 1700 лекци йийшай районе. ХIара бетта кхоалагIча ерача дийнахьа политди долча хана кулгалхоех 50—60 саг къахьегама коллективашка докладаш еш мехка хулача эггара лоархIамегIа йолча событеех, КПСС райкомо къестаеча проблемаех бахача нахага хоам бар духьа.

Боахама гIуланхаш чакхдоахача шоашта карагIдийннараш кхы а дикагIа хургхилар хьахьекхар Н. Анисимова цIерагIча Новогрозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода лаборантка **Н. Жиляевас,** нагахьа санна цхьадолча кхоачамбоацараша болх юха ца беттаре. Наьха балха, вахара дукхагIа Iаткъарех да насосаш, арматура, запасной оатхалаш, бедал хан-ханнахьа ца лоатIаелга, балха хьаахеи цIаахеи транспорт ца тоъар, кхыдараш. Пленумо хьадийхар города партийни организацешкара письмошка мишта хьож хара хадданза тIахьожам лоаттабелга, цу гIулакхацара предприятей, учрежденей, организацей бехктокхам лакхбелга, къахьегамхоша дIадехараш кхоачашдара лерттIа оарцагIбовлаш боацарашкара доагIар цIенхаштта хьадехилга. Уж декхарийла я письмой, жалобай чулоацама даим анализ е, партийни, советски, боахама органий болх тоабара тIаерзаьь телача пайданеча замечанеехи предложенеехи бизза пайда эца, къахьегамхой жалобаш хьахулийта бахьанаши хьалаши дIадара де эшар де.

КАЗАХСКИ ССР. ДегIайоагIаш а ший доазонаш шердеш а я Капчагайски форда йисте советски наха хьалъяь къона город Капчагай. Цига хьалъяьй Казахстана столицана дарегIа ток телаш хургйола ГЭС. Сунт а теха дIакъайлача Или яхача додача хин тоатольгаш чухийцад оросительни каналашка гIолла дIайийна хIама хьувкъаш доацаш даьдача итт эзар гектар гаргга долча, гIомарагIа долча лаьтташка. Цу кхашка хIанз совхозаша леладу дуга, дебаду жа.

Водохранилищана йистте хьалъяьй порт. Укхазара хьалха лела хала хиннача Прибалхашьерча районашка дIаух тайп-тайпара халкъа боахама мухьаш тIадола кемаш.

Городе болх беш я рыбокомплекс, фарфорови завод. Болх бе йолаьй элеватора хьалхара ши аргIа, сихха хьалъеш латта мельнични завод.

СУРТА ТIА: Капчагайски ГЭС.

Г. ПАПОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

ПОЛИТИЧЕСКИ ЭКОНОМИЧЕСКИ ДЕШАРА ШУ ДIАДОЛАДАЬД

«КПСС XXV съезда решенешкара хьадоагIача партийни дешара декхарех» бола КПСС ЦК соцам кхоачаш а беш, хоадам боллаш болх чакхбаьккхаб КПСС Наьсарен райкома политически дешара кабинето политически а экономически а дешар дегIадоаладеш, цун чулоацами идейно-теоретически боарами кIоаргбеш, шербеш.

Кердача дешара шера юххьанцарча политически 5 школе, 22 марксизма-ленинизма лардий школе, 35 семинарски группе, 18 комсомольски дешара кружоке дешаш ва 1826 саг, царна юкъе 789 коммунист а 235 комсомолец а волаш.

Шерра дегIаденад районерча къахьегамхошта юкъе экономически дешар. Укх шера районе вIашагIъеллай 135 экономически школа, 11 коммунистически къахьегама школа. Цига экономически дешар Iомадеш ва 4078 саг, вешта аьлча соахка хиннарел 1009 саг дукхагIа.

Хьалхарча занятешка чIоагIа раьза а болаш дIадоладаьд районерча коммунисташа, дерригача къахьегамхоша КПСС ЦК июльски (1978 ш.) Пленуме новкъоста Л. И. Брежнева яь «СССР юрта боахам дIахо дегIабоалабарах» йола доклад Iомаелга. Хьалхара ши заняти хургья районерча политически а экономически а дешара системе цу Пленума материалашта хетаяь.

Дика чакхъяьлар хьалхара занятеш мельзаводерча, «Электроинструмент» заводерча, трикотажни фабрикерча, «Маяк», «Экажевский», «Октябра 40 шу» совхозашкарча марксизма-ленинизма лардий школашка, АТП-ерча, АМОСС-ерча, хьуна боахамерча, трикотажни фабрикерча, «Электроинструмент» заводерча экономически дешара школашка, ишта кхы дуккхача предприятешкеи организацешкеи.

Юрта боахам дIахо дегIабоалабарах болча КПСС ЦК соцама лоархIам дешарашта кIоаргга дIа а бовзийташ, цунца дувзаденна къахьегама коллективашта хьалхашка оттача кердача бехктокхамеча декхарех дийцар пропагандисташа. Дешарии уйла къаьстта тIаерзаеш дийцар цар хьайбаии кхаии продукци йоаккхилга дегIадоаладара, кхаий хIара гектарах биззагIа пайда эцара дешаш.

Юрта боахам дегIабоалабара хьакъехьарча КПСС ЦК соцама исторически лоархIам дешарашта дIабовзийтараши из вахаре чакхбоаккхачара ший моттиг къоастае хIара къахьегамхочоа новкъостал деши хьалхара занятеш чакхъяьхар пропагандисташа «Маяк» совхоза директора М. У. Котиева, «Экажевский» совхоза керттерча агронома Ш. В. Паршоева, мельзавода директора А. Д. Нальгиева, совхоза-техникума директора М. М. Цокиева, дуккха кхыбараша. Шоаш дерригa низи хьакъали дIалу цар наха КПСС ЦК июльски Пленума материалаш кIоаргагIа дIайовзийтара.

Политически а экономически а дешар лерттIа вIаштIехьдаккхара гIулакх дукхагIча даькъе пропагандистех тийша хилар кхета а деш, КПСС райкома политически дешара кабинето хьалххехьа лаьрххIа йоакхо яьй пропагандисташ кийчбара деша. Тха районера 126 пропагандист хиннав парте обкома политически дешара ЦIагIа дешаш. Пропагандистий семинараш чакхъяьхай райкоме политически а экономически а дешар вIаштIехьдаккхара, наха интернационални а атеистически а кхетам балара дешаш дувцаш.

Цул совгIа укх шера 27-ча сентябре чакхъяьккхай районерча пропагандистий слет. Цига дакъа лоацаш хилар политинформатораш, агитатораш, юххьанцарча партийни организацей секретараш, предприятей, учрежденей, организацей кулгалхой. Цар массане а уйла тIайохийташ семинаре дийцар «КПСС июльски (1978 ш.) Пленума соцамехи цига КПСС ЦК Генеральни секретара нов. Л. И. Брежнева яьча докладахи хьадоагIа районерча партийни организацей декхарехи. Иштта семинара доакъашхошта дIадовзийтар кердача шера политически а экономически а дешара керттера декхараш а.

ХIаьта а тха районе цхьацайолча моттигашка политически а экономически а дешара хьалхара занятеш чакхйоахача цIенхашттара кхоачамбоацараш а нийсденнад. Лохача идейно-теоретически боараме чакхъяьлар хьалхара занятеш 432-ча дIа-юха лелача механизировании колонне, кирпишкаш еча заводе, кхы цхьаццайолча моттигашка.

Цу кхоачамбоацарий хьакъехьа де доагIар дергда парте райкома пропагандаи агитацеи отдело а цун политически дешара кабинето а.

С. ТУМГОЕВ,
КПСС Наьсарен райкома политически дешара кабинета заведующи.

* * *

«Сельхозтехника» Назрановски районни объединене партийни организацерча марксизма-ленинизма лардий школо ший болх дIаболабаьб. Дахача оршот дийнахьа цига ладувгIаш вола ткъо саг беррига а хьабаьхар занятешка.

— Укх дешара шера, — аьлар гулбеннарашка школа пропагандиста объединене начальника Пугиев Хьасана Хьадиса, — вай дIадоладу социализма политически экономе курс Iомаелга. Таханара вай хьалхара заняти хетаяь я КПСС ЦК июльски (1978 ш.) Пленума материалаш Iомаяра.

Ше къамаьл деш пропагандиста аьлар июльски Пленум мехка юрта боахам дIахо дегIабоалабара исторически маIан долаш йолга, хIаьта цу Пленуме новкъоста Л. И. Брежнева доклад дегIаенача социализма хьалашка ленински аграрни политика дегIайоалаяра юкъедихьа доккха дакъа долга.

Пропагандиста ладувгIараш дика дIанхетабеш даьшхар КПСС ЦК мартовски (1965 ш.) Пленум хинначул тIехьагIа КПСС аграрни политика чакхйоахаш хиниа керттера лостамаши итогаши.

— Парте эггара хьалха ший керттера декхар лерхIар юрта боахама материально-технически база дикка чIоагIъелга, — аьлар пропагандиста, цу юкъа Iалащдир юртбоахама производствага дуккха а дукхагIа капитальни вложенеш дIайохийтилга.

ДIахо нов. Пугиева ладувгIарашта дийцар хIанз хьаяьча юрта боахама промышленни базах, керттера производственни фондаш алсамъяларах, юрта боахам дегIабоалабара чакхдоахача экономически гIулакхех.

— Цу дерригне а дика гIулакх дир механизаце боарам айбара, юртбоахама предприятеш технически Iалашъяра, — аьлар пропагандиста. Хьаэцаргья вай, масала, воай объединени. Алхха укх карарча шера объединене тракторни парка тIаихийттай ткъаь йиъ машин. Из бахьан долаш торо хилар ялаташ чуэцара лаьрхIа отряд вIашагIйолла. Цу отрядо Наурски, Надтеречни, Назрановски районашка ворхI эзар гаргга гектара тIара ялаташ чуийцар.

ЛадувгIарашка КПСС ЦК-ан СССР Министрий Советеи «Юртбоахама производствана комплексни механизаци елга дIахо дегIадоаладараи юрта боахам лакха овсарле йолча техникаца Iалашбараи де дезарех» бола соцам дага а бохийта, пропагандиста дийцар объединене юртбоахама машинехи механизмехи пайда мишта эц.

— БIарчча хьанийцача вай объединене тракторнии автомобильнии паркаш пайда во эцац, — аьлар Пугиева. — Из бIаргаго йиш я производственни план кхоачашъярга хьежача. СССР керда Конституци тIаийца шу дизара даха ма-доагIара накъадахара тIехьа къовсам а лоаттабеш вай коллективо ийс бетта производственни план 109,2 процент кхоачашъяьй, машинни паркаш пайда эцара коэффициент 101,7 процент хилар, района боахамашта автотранспортаца гIулакхаш делга 108,4 процент кхоачашдаьд, къахьегама овсарле 108,1 процент я. ХIаьта а дерригa а даьдий-теш вай техниках пайда эцара?

Оттадаь дош къоастадеча хьинаре дакъа лаьцар школерча дуккхачар. Цар масалаш доаладир транспорт сеца латташ, пайда бизза ца эцаш моттигаш а ювцаш.

— Цкъа тха ерригa механизированни отряд сеца лаьттар бIарччача балха дийнахьа, — аьлар школе ладувгIаш волча Беков Темарсолта, из ишта хул дукхагIча хана района боахамашка балхаш дара договораш вай доацандаь.

Занятешка ше къамаьл деш медника Буражов Исраьила теркам тIабахийтар техникана ремонт дикагIа е езаш хилара, цо белгалдир объединене мастерскешка кузнечни цехи опыт йола токараши ца хилар бахьан долаш дуккха механизмаш дика ца тоаеш хилара.

Кадрай инспектора, школе ладувгIачо Ужахова Амината аьлар объединене механизаторий кадраш кийчъеш а цар говзал лакхъеш а йола курсаш хьаелла еза, аьнна.

— Из дош къоастадаро, — аьлар цо, — вайга торо хулийтаргья кадраш хувцалулга дикка лохде, цар технически говзал лакхъе, тIакха цо а, ший аргIанна, гIо дергда къахьегама овсарле айяра.

ЛадувгIараша заняте хьинаре дакъа лацаро хьахьекхар КПСС ЦК июльски (1978 ш.) Пленума материалаш чIоаггIа уйла тIаяхийта, шоашта хьалхашка латтача декхарашца ювзаш Iомаелга.

В. ЕВДОКИМОВ,
КПСС обкома политически дешара ЦIен консультант.

ПАРТОРГАНИЗАЦЕШКА-ОТЧЕТАШИ ХОРЖАМАШИ

КЕРТТЕРА ДЕКХАРАШ БЕЛГАЛДОАХАШ

ИттлагIча пятилетка а цун кхоалагIча шера а планаши тIаийца социалистически декхараши толамца кхоачашделга, балха дикали къахьегама овсарлен лакхъелга, хIамаштен паччахьалкхен рузкъаннен кхомбара тIехьара къовсам чIоагIбелга, хIара коммуниста, хIара болхлочун коллектива хьалхашкара бехктокхам лакхбелга хиннад МагIалбикерча газ чакхйоахача завода парткома, беррнгача коммунистий керттерча теркаме отчет еча хана.

Юххьанцарча партийни организаце хьалхленца КПСС XXV съезден декабрьски (1977 ш.) Пленумен соцамаш вахаре чакх а доахаш укх шера завода хьалхашна латта декхараш кхоачашдеча дика хьокхамаш даьхад МагIалбикерча газ чакхйоахараша.

Заводо толамца кхоачашдаьд укх шера ийс беттара ший балха декхараш, 200 эзар гаргга сома продукци планал совгIа маьхал а йоаккхаш. Оттаяь хиннача планал совгIа 40 эзар совгIа тонн газах доаккха бензин деннад Даьхенна, 50 миллион кубометр цIенъяь газ еннай. Толамца кхоачашдаьд къахьегама овсарле лакхъяра, пайда барен рентабельностен декхараш, дуккха эзараш сома маьха нхом баьб электроэнергена, доагама, Iанара. Пятилетка хьалхарча кхаь шера план СССР Конституце денга кхоачашъе аьнна тIаийца хиниа социалистически декхар ханал хьалха — цхьоалагIча октябрга — кхоачашдаьд завода коллективо.

Уж а кхыдола а газ чакхйоахарий къахьегама толамаш йоккха дегагIоз йолаш белгалдаьхар завода коммунистий отчетно-хоржамий собране. ХIаьта а карагIдаьннача толамий критически мах беш, завода а цун тайп-тайпарча доакъой а балхацара кхоачамбоацараш гучадоахаш, уж сихагIа дIадахара де дезараш белгалдоахаш, де йиш а йолаш ца деш дисараштa, чурча торонех биззагIа пайда эцара керттера уйла тIайохийташ яр партбюро секретара заместитела нов. Шоринас яь доклад, собране коммунисташа даь къамаьлаш.

Балха планаш тIехкхоачашйой а, собране белгал мадаккхара, геттара лоха ба заводе керттерча фондех пайда эцара хьокхам. ДIадахача шера завода мощностех 15 процент мара кхоачам беш яцар газ, 43 процент мара дацар мехкдаьтта. Кхы дикагIа дац гIуланхаш укх шера а. Малхбузен СибарегIара мехкдаьтта заводе хьадоагIаргдолаш гIулакх вIаштIехьдоаккхаргда яха дукха ха я. Цхьабакъда, хIанззалца цу хьакъехьа даь хIама дац.

Собране къамаьлаш даьча коммунисташа комбинированни установка механик волча В. И. Шевченкос, товарнобедала участка оператора Н. В. Майоровас, электроучастка начальника М. У. Абрекова дийцар оборудовани Iана замалахь болх бара кийчъелга ледара лелаш хилар, из лоархIаме гIулакх ханнахьа чакхдаккхара эша оатхалаши материалаши ца хилар, уж Iалашъяра ханнахьа оарцагIбовла безилга.

— Завода балха хьокхамаш белгтала дикагIа хила йиш яр, — белгалдаьккхар докладчика а, коммунисташа кочегар йолча Р. И. Тамайчука, лаборанткас Л. Подгурскаяс, кхыбараша а, — нагахьа санна коллективе болхлой кийчбара а цар говзал лакхъяра а болх лерттIа вIаштIехьбаьккха лелаборе. ЧIоагIа пайдане хургдар керттерча болхлошта деша, цар говзал лакхъеш объединене учкомбинат хилча. Болхлой говзал лакхъяра а керда болхлой Iомабара а йола курсаш вIашагIйоххка йиш я заводе а. Укх тIехьарча шера уж дешаш тесса дитад заводе. Цу гIулакха цIенхаштта тIахьожам лоаттабе беза партийни бюрос дIахо йодача хана.

Цу дешашта коммунисташ сагота хила бахьанаш дукха да укхаза. Собране белгал ма-даккхара, массехк шу хьалха хинначул лохагIа я хIанз болхлой квалификаци. ДIадахача шерашна заводе тоайора цилиндраши поршнеши. Укх тIехьарча хана из де вIаштIехьдалац завода болхлой, тоае кхычахьа дIакхахьа езаш хул уж. Болхлой говзал лакхъеш хилча иштта хургдацар из. Цу гIулакха эша дика станокаш, кхыйола оборудовани заводе йолаш я.

Завода улув хьалъяь а яьнна, тIадоагIача шера болх дIаболабе безаш латт мехкдаьттахи газахи сьнгал хьакъоастадеш йола установка. Цига болх бе ховргдола нах эш. Тахханалца цу установка тIа болх бе беза нах кийчбара даь хIама дац.

Заводе дукха дувц СибарегIара мехкдаьтта хьадоагIаргдолаш гIулакх вIаштIехьдаьлча дерригa а тоалургда яхаш. Цхьабакъда цигара мехкдаьтта хьа а нийца чакхдаккхара лакха говзал йола болхлой эш. Уж кийчбара кIезига йоакхо ю профсоюзни а партийни а организацеша, завода кулгалхоша.

Иштта, хIара собране дувц оборудовани тоаеча эша оатхалаш яц яхаш. Оборудованех лерттIа пайда ца эцара дерригa бахьанаш цунца дашха гIерташ а ба завода балха цхьаццадолча доакъой кулгалхой. Завода болхлой бехка дукха кхоачамбоацараш да мехкдаьтта а газ а чакхйоахача оборудованена эксплуатаци еча. ЧIоаггIа ледара лел заводе механически служба. Из дерригa а лакха говзал йола болхлой тоъаш ца хилар бахьан долаш да.

Дуккхача даькъе хьехамчий болх дика вIаштIехьбаккхарца дувзаденна да къона болхлой кийчбелга. Заводе вIашагIъелла я хьехамчий совет. Цхьабакъда цун болх геттара эсала лел. Кхыметтел балха план а оттаяьяц совето бIарччача шера. Иштта йоккхача заводе 24 хьехамча кIезига ва. Шерде деза хьехамчий мугIараш а.

— Заводе дика вIаштIехьъяьккха лелаю «ХIара балха денна — дикала Знак», «Улув цхьаккха тIехьавусар ца хилийтара» яхача боламех йола социалистически яхь, — аьлар коммуниста компрессорни станце начальника А. М. Богданова. — Цунах доккха беркат а доал. Цхьабакъда социалистически яхьа итогаш еча, балха дикагIа хьокхамаш даьхараш белгалбоахача хIанз а дукха форманна дола хIамаш да.

Масала, август бетта баьча балха итогаш яьй цехашка 12 сентябре. Цул тIехьагIа участкашта юкъе котбаьннараш къоастабаьб 21-ча сентябре завкома заседане, хьалхара кхо моттиг яьккхараштa хьожаду совгIаташ белгал а доахаш. Хьалхара моттигаш яьхача участкашкарча болхлошта ахчан совгIаташ дIаденнад сентябрь беттарча алапеца цхьана. Наха хац совгIат малагIа да, е алапи малагIа да. Из цу цхьан бетта хинна Iеш а дац. Иштта хул дукхагIйолча хана.

Цу тайпарча кхоачамбоацараша лохбу социалистически яхьа а яхье котбаьннараш белгалбахара а лоархIам. Массанена гу а гуш, котбаьннараш дIа а бовзийташ дIадала деза социалистически яхье дикагIа хьокхамаш даьхарашта луш дола совгIаташ. Цу деша йоанхо е еза завкомо а партбюрос а.

Иштта собране къамаьлаш даьча коммунисташа РММ слесара Г. П. Шабельникова, завода директора И. В. Максимова, кхыбараша дийцар рационализаторий балха долча кхоачамбоацарех, балха къахьегама дисциплина телхаеш моттигаш хиларах, дисциплина чIоагIъяра, хIара болхлочун бехктокхам лакхбара де дезарех.

Собране дийцар идейно-политически балхарча, политически а экономически а дешарерча, политинформаторийи агитаторийи балхарча, хIаьта иштта юкъарча организацешта партийни кулгалдара даькъерча кхоачамбоацарех, уж дIадахара наькъех.

Собране балха дакъа лоацаш хилар «Севкавнефтегазопереработка» объединене генеральни директор Г. Н. Ясовеев, КПСС МагIалбика горкома бюро член, халкъа тIахьожама комитета председатель Д. А. Миронов.

Белгалдаьха кхоачамбоацараш дIадахара, беррига партийни организационни а политически а болх тоабара де дезараш белгалдоахаш соцам тIаийцар собране.

Отчетно-хоржамий собране хержар керда партбюро а аргIанарча городской партийни конференце делегаташ а.

Хьалхарча организационни заседане партбюро секретаралла хержар В. И. Чирков.

А. БАСИЕВ.

ХЬАЛХАЛАТТАРИЙ СИЙНА

Сихбенна комсаш чуэцаш ба «Надтеречный» совхоза кхаш леладераш. Беррига хьувкъам 16 — 17 къахьегама дийнахьа чуберзабе дага ба уж. ХIанзле а белгалбаьнаб яхье хьалхалаттараш. Уж ба Тимуркаева ПаьтIамат, Ахмадова Табаран, Эдисултанова Хадижат. Дийнахьа 250 — 270 килограмм комсаш гулъю царех хIаране, норма 160 йолча.

Иштта из культура чуерзаеча доккха дакъа лоац 2-ча Грозненски профтехучилища кагирхоша. Къаьстта овсаре къхьег мастера Денисенко Любас кулгалдеча шоллагIча группо. Дийнахьа 130 — 150 процент нормаш кхоачашъю дешархоша-комсомольцаша Салтаханов Руслана, Юсупова Марета, кхычар.

Социалистически яхье хьалхалаттарий сийна отделене контора хьалхашка ЦIе байракх хьалъегIай.

М. ХУМАДОВ.

Автоматически спутникийн орбитальни лабораторейи новкъосталца космосера Лаьттан планетага хьежаро торо хулийт атмосфере, хин бассейнашка хула процессаш кIоаргагIа тахка, лаьттен вай планета геологически строени Iомае, руда, мехкдаьтта, газ йоалла моттигаш гучаяха, юртбоахама культурай хьувкъамий прогнозаш увттае, лаьттах дикагIа пайда эцара йола рекомендацеш кийчъе.

«Каспий» яхача Iилман центро — Азербайджана Iилмай Академе къонагIа ярех йолча учреждене Iомаю Прикаспийски регионе деча космически тохкамех хьахинначох халкъбоахама гIулакхашта комплексни пайда эцара йола торонаш. «Каспе» хьаю космосера хьакхоачаш йола информаци кийчъяра йола лаьрххIа прибораши космически подспутниковии (лаьттан тIара) аппаратура комплексаши.

Экспедиционни кемаш тIа тохкамаш ду лелаш а латташ а йолча подспутникови информационно-измерительни комплексашта сеца прибораштен оборудованенеи. СУРТА ТIА: Бакински бухта районерча фе бассейнеи йолча форда хи чун тохкамаш деш ба Iилман болхлой.

О. ЛИТВИНА сурт.
ТАСС фотохроника.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ХАЛКЪА ТIАХЬОЖАМА КОМИТЕТЕ

ФУ КХЕДЕЛГА ТОАДАРА БАЛХАХ

Республика халкъа тIахьожама Комитето белгалдаьккхад, Нохч-ГIалгIай АССР юрта боахама министерства, республиканси пачхаьалкхен юртбоахама опытни станце, «Чечингушсортсемпром» «Консервплодоовощ», «Чеченингушвино» яхача объединенеша ялатий, даьтта доаккхача культурай, баьцний селекци дIахо тоаяран уж культураш дукхагIа яхаран де дезарий хьакъехьа 1977 шера 2 феврале РСФСР Министрий Совето баь соцам а цу дешах лаьца 1977 шера 22 феврале Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совето баь соцам а лерттIа кхоачаш ца беш хилар. Министерстван юртбоахама ведомствашен данза даргдоацар даьдац ялата культурай сортах дола тIехдика фу дикагIа кхедаран кийчдаран, хIара боахам цунца бизза Iалашбара.

Республикерча дукххача колхозашкеи совхозашкеи вIашагIъехкалц фу кхедергдола бригадаш (отделенеш). Ялатий, даьтта доахача, баьцадаарий-бахчевой культурай фун участкашкара агротехника моллагIа дIайийнача кхыча хIамайчул цхьанна хIаманца белгалйоалаш яц, сортовой яц, удобренеш кIезига тесс. Фун участкашка юртбоахама культурай сорташ шоай ханнахьа кердадахац, хIаьта из бахьан долаш сортах доаца фун дIаде бокъо йоацача репродукцех дола фун дIадийна моттигаш я. Масала, 1978 шера сортах доаца фу тессаш дIадийналар республика боахамашка 3,8 процент хиллал долча лаьтташка, цу даькъе Сунженски районе 4,6 процент, Малгобекски районе 39 процент. 1978 шера республика колхозашкеи совхозашкеи дIадийна районированни сортех дола ялаташ 86,1 процент хилар, цу даькъе Малгобекски районе 49,3 процент, Урус-Мартановски районе — 68,7, Шелковской районе — 85,4 процент.

1978 шерарча хьувкъама колхозашкеи совхозашкеи бIаьстан юхье ювча культурай I-чеи II-чеи классах дIадийна фу 78 процент мара дацар, е 1977 шерарча хьувкъама дийначул 5 процент кIезигагIа. Ялатийн ялатабобовни культураш III класса фу тоссаш къаьстта дукха дIайийнай Ачхой-Мартановски района боахамашка — 55 процент, Советски районе — 54, Шалински районе — 50, Шелковской районе — 40 процент. БIаьстан юхье ювча культурай кондиционни доаца 2824 центнер фу тоссаш дIайийнай Нохч-ГIалгIай АССР юрта боахама министерстван «Чеченингушвино» яхача объединенеи пхийтта боахамо.

ЛерттIа де доагIар даьдац «1979 шера хьувкъама дIаде фу дIаоттадарен кийчдарен хьакъехьара» Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета соцам кхоачашбара. Республика бIарчча хьанийцача тохкамаш даьча хана кийчдаь даьнна ялата культурай кондиционни фу эшачох 74 процент мара дацар, цунах I классах 63 процент, хIаьта бIаьстан юхье ювча культурай фу а иштта кондиционни 13 процентн цхьоалагIча классах 11 процентн мара дацар. Ялата культурай кондиционни фу доацаш бар Нохч-ГIалгIай АССР юрта боахама министерства, «Чеченингушсортсемпром», «Чеченингушвино», «Консервплодоовощ», «Чечингушскотопром» яхача объединеней 39 боахам, Грозненски опытни мелиоративни станци, Сунженски опытно-мелиоративни пункт.

Нохч-ГIалгIай опытни станце (директор нов. А. Н. Слюсарев) Iалашдац республика боахамашка эшшача боараме районированни сортий фу дохкилга. 1977 шера республика колхозашкеи совхозашкеи, планаца нийсдича дIакхачийталац гурахьа бувча мукха 483 центнер фу, гурахьа дувча рожа цхьаккха центнер (планагIа доагIар 300 центнер). 1979 шера дIас эзача гороха — — 1000 центнер, и. кх. дI.

Геттара кIезига кхоачашъю республикерча фу леладеча боахамаша баьцадаарий-бахчевой культурай фу пачхаьалкхенга дохкара планаш. 1977 шера «Сортсемовощ» яхача объединене планагIа 9875 центнер эца дезаш хиннача метте, ийца гурахьа ювча культурай фу деррига а 1952 центнер мара дацар, е планаца нийсдича 19,7 процент.

Баьцадаарий - бахчевой культурай фу даккхара болх къаьстта во лелабу соахка фу дохкара 15 культурана оттаяь хинна план 14 культурана кхоачаш ца яьча Сунженски района XIX партсъезда цIерагIча колхозо (председатель нов. В. Я. Кашин). Доал ца дари дIадийнача ялаташта шийн ханнахьа Iунал ца дари бахьан долаш укх шера 23,5 гектара тIа фуна лаьрхIа дIадийна хинна ялаташ доадаьд, хIаьта из бахьан долаш пачхаьалкхенна 13,5 эзар сома зе даьд.

Нохч-ГIалгIай АССР юрта боахама министерства, «Чечингушсортсемпром» яхача объединене, «Чечингсельстрой» треста 557-ПМК-ас Iалашдаьдац Грозненски района «Атагинский» совхозе фу цIенду-докъаду комплекс хьалъярен болх бе йолаялийтарен даькъера Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета соцам кхоачашбелга. ПланагIа цхьан шеран ах шерах (1977 — 1978 шш.) 488 эзар сома маьха де дезаш хинна гIишлой-монтажни балхаш 179 эзар сома, е 43,8 процент мара даьдац.

Халкъа тIахьожама Комитето Нохч-ГIалгIай АССР юрта боахама министерство, юртбоахама опытни станци, «Чеченингушсортсемпром», «Консервплодоовощ», «Чеченингушвино» яха объединенеш, «Чечингсельстрой» треста 557-ПМК, фу кхедеча колхозийн совхозийн кулгалхойн специалисташи декхарийла баьб укх соцам тIа белгалдаьха кхоачамбоацараш дIадаха. республикерча ерригача колхозашен совхозашен районированни сортий тIехдикача фуца шоаш хIара шера Iалашъергйола гIулакхаш чакхдоахилга Iалашде.

Шоашта тIадехка гIулакхаш кхоачашдарах 1979 шера июлал тIехьа ца боалийташ хоам болба Нохч-ГIалгIай АССР халкъа тIахьожама Комитетага.

Баьцадаарий, бахчевой культурайн доакъара корнеплодийн фу дохкара планаши заданеши кхоачаш ца ярах выговор йойла XIX партсъезда цIерагIча колхоза председатела нов. В. П. Кашина.

Баьцадаарий, бахчевой культурай, доакъара корнеплодий фу общественни гIулакхашта дIа ца даларахи дIайийна хинна семеникаш йоаярахи пачхаьалкхенна даь эс цхьадолча даькъе юхаметтаоттадар духьа бетта доагIача алапе боараме 260 сом токхилга тIадожадаьд нов. В. П. Кашина.

XIX партсъезда цIерагIча колхоза бухгалтерена тIадиллад тIадожадаь ахча текха даллалца нов. В. П. Кашина алапе тIара хIара бетта 20 процент сецаделга. Хьадаькха ахча колхоза доходе дIачутелилга.

Нохч-ГIалгIай АССР юрта боахама министерства заместитела нов. К. Н. Чачаевна, Нохч-ГIалгIай пачхаьалкхен юртбоахама опытни станце директора нов. А. М. Слюсаревна, «Консервплодоовощ» яхача объединене керттерча агронома нов. Гагиевна, «Чеченингушвино» яхача объединене отдела начальника нов. Ф. В. Хилькона, Сунженски райисполкома юрта боахама управлене начальника нов. В. Н. Кравченкона дIахайтад шоашта карарча боахамашка фу кхедара балха цар кулгал во деш хилар. Комитето царгара хьадийхад шоашта карарча колхозашкеи совхозашкеи сортах дола фу кхеделга, кийчделга, дIаоттадаь лоаттадергдола гIулакх дикагIа вIаштIехьдоаккхилген цига йоаггIаш йола порядок оттаелгеи.

Комитето теркаме ийцар «Атагинский» совхозе хьалъеш латта фу цIенду-докъаду комплекс укх шера хьалъяь йоаккхаргья аьнна «Чечингсельстрой» треста 557-ПМК начальника нов. З. У. Шамилева а Нохч-ГIалгIай АССР юрта боахама министерства вIашагIтехача дирекце керттерча инженера нов. И. Ш. Дигаева а яь заявленеш.

Халкъа тIахьожама городской районнии комитеташта тIадиллад фу кхедеча колхозашкеи совхозашкеи гIулакхаш малагIча хьал тIа латт хьежачул тIехьагIа гучадаьннараш миштад хьожилга, 1977 шереи укх шереи сортах дола юртбоахама культурай фу кхедереи кийчдареи план кхоачашъелга юкъагIа даккхара бехке барaш бехктокхаме озилга.

Цу гIулакха даьчох лаьца 1978 шера декабре Нохч-ГIалгIай АССР халкъа тIахьожама комитетага хоам болба.

ЦIЕНДАЬ ДIАДАХА КХОАЧАМБОАЦАРАШ

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ Респотребсоюза правлене машиннаькъа вагонаш ший ханнахьа йоассаяра-йоттара даькъера партеи правительстван указанеш кхоачашъелга мишта латт хьожаш хиннаб Нохч-ГIалгIай халкъа тIахьожама комитета болхлой. Нохч-ГIалгIай Респотребсоюза правлене машиннаькъа вагонех эца боагтIача тайпара пайда ца эцилга белгалдаьккхар цар.

Шортта кхоачам хиллал складаш, болхлой, механизмаш йоллаше а нормах йоагIачул 4-зза дукхагIа машиннаькъа вагонаш лоаттаяьй Респотребсоюза кулгалхоша. ДIадахача шерен карарча шера ялх беттеи 105736 сом гIод текхад правлене.

Респотребсоюза кулгалдеча 15 организацех 6 мара кхоачашъяц вагонаш кIезигагIа лоаттаяра правлене оттаьь мероприятеш. ХIаьта цунна карарча кхыча предприятеша кхыметтел вагонащцара болх тоабара йола мероприятеш а оттаяц.

Респотребсоюза предприятешта хьакхухьийтача мухьах 70 процент бийсана хьакхоач. Иштта дале а мовхьаш Iодахара-тIадоттара деннеи бийсанеи болх бергболаш гIулакхаш вIаштIехьдаьхадац укхаза. СалоIачеи цIей долчеи деношка лерттIа обработка яц вагонашта. Пайда эцац мовхьаш тIадоттареи Iодахарен дикагIйолча методех.

Респотребсоюза правлене вагонаш ханал дукхагIа лоаттаяра бахьанаш довзара деш хIама дац, эсала лоаттабу цу дешаца ювзаенна шоай решенеш кхоачашъяра бола тIахьожам. Геттара кIезига бу шоай карарча организацешка вагонех пайда эцара тIаберзабаь бола тохкам. Правлене балха планацеи тIанийцача социалистически декхарашкеи дIаяздаь хилац вагонех пайда эцилга тоадарах дола дешаш. Вагонаш тIара мовхьаш Iодоахилга, тIадоттилга лоацдарах болхлошта моральнии материальнии белгалбахара деш хIама дац.

Вагонооборот хIара шера лакхлушше а во доал ду наькъашта. Респотребсоюза доалахьара вагонаш хьачукхувлаш дола наькъаш дукхача хана денз капиталвни ремонт ца еш лоаттадарах геттара телхад. Иштта дале а правлене председатела заместитела нов. Котиева эсала кхоачашду ремонти реконструкции яра дешаш.

Респотребсоюза правлене кулгалхой нн. Мамаева, Котиева уж белгалдаьха кхоачамбоацараш дIадоахилга а укх шера декабрен тIадоагIача шера июнь беттеи шоаш цу гIулакхах даьчох хоам белга а тIадиллар Нохч-ГIалгIай АССР халкъа тIахьожама комитето.

* * *

ИШТТА республика халкъа тIахьожамхоша гучадаьхар бахача наха гIулакхаш деш йолча Волжски автомобильни завода Грозненски спецавтоцентре маьхийн тарифайн пачхаьалкхен дисциплина телхаярца дувзаденна кхоачамбоацараш а, (директор нов. Демнев, керттера инженер нов. Медведев, керттера бухгалтер нов. Магомадов). Цу спецавтоцентрерча халкъа тIахьожама группа члена нов. Тагирова баьча хоамах укхаза «халкъа потреблене товарий розничи маьхаш, бахача наха деча гIулакхий тарифаш нийса увттаярен юкъекхахьарен практика тоаяра де дезарех» бола КПСС ЦК, Министрий Совета соцам лерттIа кхоачаш ца белга гучадаьккхар цар. Эсала лел заказчикашта гIулакх делга. Керттерча предприяте, иштта дIаюха лелача станцешка, технически гIулакх де дIаухача бригадашка ремонт яра балхаш деш чIоагтIа телхаду нормативно-технически документацеша дIадехараш.

Иштта геттара дукха гIалаташ дувлийт кхоачашдеча балхий маьхаш, тарифаш телхаяра даькъе а. Автомашина кузова хьалха тIахиннача басар тIа IотIа басар хьокхарг кIал хиннар Iо а даьккха хьокхаш санна мах боаккх заказчикагара. Масала, 1977 шера духхьал цхьан декабрь бетта 8 заказ-нарядах заказчикашкара доагIачул совленагIа даьккхад 336 сом.

Капитальни ремонт яьча двигателашта обнатка яьй аьнна дIа а яздеш хIара моторах 4 соми 52 кепиги совленагIа даьхад, из болх бара йола стенд йоацаше а. Иштта харц нарядаш а увттаеш 333 двигателах 1500 сом доагIачул совленагIа даьккхад заказчикашкара.

ВАЗ-а спецавтоцентра кулгалхоша лерттIа тIахьожам лоаттабац автомобилашта ремонт еш йола дIа-юха лелачеи дIаухачеи технически бригадай балха. Из бахьан долаш бахача наьха хьашташ кхоачашдеш оатхалий розничи маьхаши тарифаши телха а еш дукха а доагIачул совленагIа ахчаш доах цар.

Масала, № 46 йолча дIаюха лелача технически хьашташ кхоачашдеча станце (мастер нов. Баталов) автомашиний технически хьашташ кхоачашдеш ца даь балхаш тIера дIа а доахаш балхий маьхашта корректировка яц. Укх шера 18 май № 682 йолча заявках ТО-2 яха балхаш деш ца баьча балхах 3 соми 40 кепиги мотора даьтта кIезигагIа доттара чотах 75 кепиги дукхагIа даьккхад заказчикагара. Иштта хIаранех 10 кепиг дукхагIа доаккхаш дехкад 565 килограмм мотора даьтта, из бахьан долаш клиенташкара доагIачул совленагIа даьккхад 56 соми 50 кепиги. Цу тайпара гIалаташ дувлийтад № 2 йолча дIа а ухаш хьашташ кхоачашдеча нов. Хунуркаева кулгалдеча бригада а.

Лакхе белгалбаьхача кулгалхошкара тохкам беш гучадаьнна кхоачамбоацараш сихха дIадоахилга, заказчикий хьашташ кхоачашделга тоадара де дезараш делга, шоаш цу гIулакхех даьчох 1979 шера январь бетта хоам белга хьадийхар, иштта ВАЗ-а Грозненски спецавтоцентр кулгалхошца чIоагIъелга дехаш «АвтоВАЗтехобслуживание» яхача производственни Управленега письмо дахьийтар республика халкъа тIахьожама Комитето.

Туркменски ССР. Боамби чуэцара кампани чакхъяккхара йоаржаяьча социалистически яхьа инициатораш а хинна дIаэттаб Тахтабазарски лаьтта леладераш. Марыйски областе эггара хьалха боамби механизированни чуэца болабелар уж. Техника кхашка араьккхар Кирова цIерагIчеи КПСС XXII съезда цIерагIчеи колхозий механизатораша.

Кирова цIерагIча колхозо КПСС ЦК июльски (1978) Пленума решенешта жоп а луш доккхагIдола декхараш тIанийцад — 6500 тоннага кхоачаш боамби пачхаьалкхенга бохка. КПСС XXII съезда цIерагIча колхоза боамби лелабераша дош деннад 4500 тонн «кIай дошув» кийчде аьнна.

СУРТА ТIА: КПСС XXII съезда цIерагIча колхозе механизированни боамби чуэцача.

С. РОЗЫЕВА сурт.
ТАСС фотохроника.

ПРОДУКЦИ ДИКАГIА ХИЛИЙТАРА

Вайна ма-харра, продукце дикала управлени яра комплексни система продукце дикал боарамагIа дегIайоалаяра болх вIаштIехьбаккхара эггара толашагIа йола форма я аьнна тIанийца я.

ИттлагIа пятилетка чакхъялале продукце дикала управлени яра комплексни система вай республика ерригача промышленни предприятей балха юкъейоалае лерхI.

Таханарча денга из система Нохч-ГIалгIайчен 30 предприяти юкъейоалае кийчлуш я, 11 предприяти цу хьакъе балхаш дIадоладаьд, хIаьта 10 предприяте балха юкъехьош я из.

Республика ерригa а хIана яц аьнна йолча кхачан промышленноста предприятешка хIанз а из система ювца болабеннабац.

Из система бокхха лоархIам болаши пайданеи хилар хьахьокх цун цхьадола доакъош балха юкъедахьаро.

Хьаэцаргъя вай Грозненски производственни швейни объединени. Укхаза из система балха юкъехьош я. Изделей сортноста план тIеххкоачашъярах укх шера хьалхарча ах шера 11.5 эзар сом совгIа кхы тIа а пайда баьб цу объединенена, цкъа дIаелча юха ца яйташ дIайохьийта продукци 98,7 процентага кхаьчай, хIаьта тIехдикача категорех укхаза арахийца продукци 2 миллиони 722 эзари сома маьха я, планагIа 2 миллиони 300 эзари сома маьха мара ца йоагIача.

Иштта укхаза арахецача изделей 48 тайпа пачхаьалкхен дикала Знак йолаш я. Объединене дикала управлени яра отдело цахаддаш деррига структурни доакъошта практически гIо лоаттаду предприяте стандарташ балха юкъейоалаяра дешаш къестадеча.

ХIаьта объединене парткомо цахаддаш терко ю система вIаштIехьа а яьккха балха юкъеяхьара дешай. Духхьал укх шера шозза дийцад уж дешаш парткоме.

Цхьаькха цхьа масал да — Грозненски «Оргтехника» объединенена чуйоагIа «Электроприбор» завод. Цу предприяте а продукце дикала управлени яра комплексни система балха юкъехьош я. Цох хьахиннар да кийча продукци дIаялара процент 95-га кхачар, ерригача заводе арахецача продукцех 0,006 процент мара брак хилац, потребителашкара рекламацеш ахац завода продукцена, 4 тайпа изделеш тIехдикача категорех арахец укхаза.

ШоллагIча квартале заводской дикала Знак хьожаяьй 59 оатхалан 16 техпроцессанеи.

Дикала управлени яра комплексни система ювцача хана вай дагакхаба декхарийла да, из балха шерра юкъеяхьара проблема къоастаярца вай общественни производства эффективность лакхъяра лоархIам боллаш дола декхараш кхоачашделга.

Цхьабакъда, цхьайолча моттигашка нийслу гуччахьа хьалъэхка продукци тIехдика хилийтара тIехьа къовсам лоаттабе тIахьехаш лозунгаш даддашехьа, арахеца продукци дика йоацаш.

Из система балха юкъейоалаяр ши-шегIа хургда аьнна хета мегаргдац.

Цхьайолча предприятей кулгалхошта могаде безам бар: эггара хьалха дикала управлени яра система гIулакх кIоаргга кхетаден из балха юкъеяхьара методикеи эшаш дола нормативни документацин дика Iомаде, цул тIехьагIа шийн боарамагIа из юкъеяхьа, аьнна.

Цхьабола заводской болхлой кхыча предприятеша кийчъяь стандарташ шоашта дукха хало ца еш хьатIаязъю. Из нийса дац.

Вай республика хьалхле лелаеча предприятей опыто хьахьекхад цу системана разработка яран из балха юкъейоалаяран кулгалде дезараш предприяте директор, керттера инженер, партийни организаце секретарь волга.

Из болх лохехьарча звеной кулгалхошта дIатIабехка йиш яц, хIаьта из гIулакх иштта тесса дита йиш а яц.

Вайна ма-харра вай республика дукххача предприятеша экспорта продукци кийчъю. Цу товарий дикало экспорт шеръеи цун структура тоаеи гIо дергда.

Вай продукце дикалга хьежжа кхетаду из ийераша вай мехка технически карагIдувлараши производство вIаштIехьъяккхари. Цунга хьежжа ю мах бара договораш, товарий маьхаш увттаду, торгови соглашенеш йIаьхъю. Цудухьа экспорте дIаухийтача товарий дикал политически а бокхха лоархIам болаш я.

Продукце дикало боахама ерригa оагIонаш чулоацаш хиларах из экономически социальнои лоархIам болаш да. Цудухьа продукци дикагIа хилийтара тIаерзае еза управлени планировани яра ерригa механизми, инженерий, конструкторий, болхлой говзал материальнои моральнои хестаяра ерригa системеи. Ала деза из болх иштта вIаштIехьа ца баьккхача моттигашка брак нийслулга.

Дикала управлени яра комплексни система керттерчарех цхьа дакъа да цун разработка яран из балха юкъейоалаяран дешашта хетадаь технически дешар вIаштIехьа а даьккха чакхдаккхар.

Из дешар чакхдаккхаро предприяте из система хьакхоллача дакъа лоацача специалисташта торо лургья чакхбоаккхаш бола болх нийса кхетабе, система декхараши де лерхIараши кхетаде, предприяте стандарташта разработка яран уж кийчъяран, царна оформлени яран бокъонаш ха.

Уж занятеш инженерно-технически болхлошца чакхъяхаро стандартизацех, метрологех, КСУКП йола знанеш кIоаргъергья.

Цу гIулакха тIаберзабаь къаьстта болх беш ба вай республика цхьаццайолча предприятешка.

Масала, Грозненски швейни объединене 40 сахьата лаьрхIача программагIа дешар чакхдаьккхад хIамаш тегача участка мастерашца КСУКП лардаш Iомаяра. Из дешар дика вIаштIехьдаьккхад моттигерча промышленноста министерстве. Укхаза занятешка ухараш приказаца мукъабалийтаб керттерча балхах технически дешар чакхдаллалца.

Укхаза Iомадаьд системана разработка ечеи из балха юкъейоалаечен дукхагIа нийслуш дола гIалаташ. Из дешар хьеха хьакъоастабаьбар уж дешаш дикагIа ховш бола специалисташ, иштта бийхабар Нохч-ГIалгIай госнадзора лабораторе болхлой а.

Технически дешар дика вIаштIехьа а даьккха чакхдаьккхар шоай дешара-курсовой комбинате гIолла «Грознефтеоргсинтез» объединене.

Иштта дика вIаштIехьдаьккхад из гIулакх Грозненски консервни заводе, НГIАССР Минпищепрома № 4 йолча маьхк еча заводе.

Лакхехьа дийцача дикача масалашта уллув кхоачамбоацараш а да цу хьакъехьа. Цхьаццайолча предприятешка системана разработка яр методически вIаштIехьдаккхац. Из хIанад а хац, болалуше предприяте стандарташта разработка е болалу, уж дукхагIа хилийта а гIерташ. Арахецача продукце дикала гIулакхаш миштад хьажац.

Ховш ма-хиллара, цу гIулакхаша система декхараш нийса къоастадайтац.

1978 шера 1-ча январе денз болх бе йолаенна я СССР Госстандарта кийчъяь КСУКП учети регистрации яра «РДИ 103—77» яха инструкци. ДукхагIа йолча предприятешка йолаш я «РДИ103—77» хьежжа кийчъяь шоай отраслеви инструкцеш.

Дика гIулакх хиларах тарра белгалдаккха дезаш да 1-ча сентябрга вай республике 16 предприятеи объединенеи кийч а яь отрасла базови организацешца цхьана КСУКП технически задани могаяр, хIаьта «Электроприбор» заводои электрографически аппарата СКБ цул совгIа кийч а яь могаяьй КСУКП шоай балха проекташ.

Цу дикачунца цхьана кхы масал а доаладергда вай. Тохкамаш дича гучадьалар Аргунски «Пищемаш» заводе из гIулакх къаьстта во лелаш хилар. Укхаза шозза кийчъяь цу система технически заданеш эргаяьхе тоае аьнна юхаяйтай.

Цул а вогIа да цу предприяте кийчъеш йола стандарташ хьалха царна эшаш йола технически заданеш а ца оттаеш кийчъяр, хIаьта технически дешар укхаза таханарча денга доладаь а дац.

Цхьа «Пищемаш» хинна Iац цу тайпара предприяти вай республике, кхы а я арахецача продукце дикала управлени яра система кийчъяран балха юкъеяхьаран кулгалхоша шоай де доагIар ца деш йола предприятеш.

Духхьал каьхаташ кийчдаро Iалашдергдац из система хьанхоллилга.

Продукце дикал лакхъяран из йоагIача боарам тIа лоаттаяран динза даргдоацаш да технологи, къахьегами производствои вIаштIехьъяккхар даима кердадоахаш тоаделга. продукце дикал лакхъяра хIара предприяте йолаш йола производства чура торонаш гучаяхари царех пайда ийбари.

Дикала управлени яра проблема чоалхане я, цудухьа из бокъонца яшхара хIанз а дукха да де дезараш.

ДIахо дIайодача хана цу система Iилман ларда тохкамаш шердергда, цу проблема социально-политически экономически доакъош Iомадар кIоаргдергда. ХIанз беррига низ тIабахийта беза 10-гIа дикалеи эффективностеи пятилетка чакхъялале уж системаш Нохч-ГIалгIайчен ерригача промышленни предприятей балха юкъеяхьара.

И. МАЙТАК,
стандарташта йолча госнадзора Нохч-ГIалгIай лабораторе продукце дикала управлени яра отдела кулгалхо.

КПСС ЦК июльски Пленума решенеш кхоачашъеш

ЖА ЛЕЛАДЕРАШ ДАГАБУВЛ

«УстагIан дулхи тхаи керттерча даькъе даьгIенашкара доакъар дуадеш даккха деза вай дIахо йодача хана а. — аьннад КПСС ЦК июльски Пленуме ше яьча доклада тIа нов. Л. И. Брежнева. — Духхьал жа леладаро торо хулийт вай мехка Iалаьмате йоккхийча территореш тIарча арений ах яьссалеций доакъара даьгIенаш дукхагIа пайда эцаш лелае. Цудухьа кхы а хьинарегIа чIоагIъе еза жа леладеча боахамий производственни база, дIахо бе беза даьгIенашка хиш дехкаши уж тоаеши беш бола болх. Къаьстта лоархIаме да цу районашта шерагара шерага ювла доакъарий страховой запасаш Iоаелга».

Уж указанеш балха ларде а лоацаш хилар Шелковской района жа леладераш вIашагIкхийттача дийца дешаш. Слете итог йир пятилетна кхоалагIча шера карагIдаьннарий, белгалдаьхар кердача шера (жа леладерий балха шу гуйрийна ма-доладой) кхоачашде лерхIа керда декхараш.

Ховш долчча бесса, устагIан дулхи тхаи даккхара республике керттерча метте латт Шелковской район. Цу отресле къахьегаш я 350 жа Iуй бригада, цу даькъе дахкаш дола жа леладеш 150 бригада а йолаш. ХIаьта жа, дукхалга диллача, тIеххьарча шерашка 300 эзаргега дIакхаьчад.

Укх шера районерча жа леладераша дукха хIама ца эшаш 121 эзар Iаьхар хьалхкебир лазар ца кхетийташ, ца къастийташ. ХIаьта из болх мел хала ба жа Iушта мара дукханешта хац, къаьстта а Iай жа дахкача ханара халои цу хана Iодаь Iоахарий чIоагIа боча хилари. ХIара бIаь жийна тIехьа 107 Iаьхар хилар уж юкъера лаьрхIача. ХIара устагIанна тIера даьккхар 5 килограммал совгIа тха, е соахка даьккхачул 500 грамм дукхагIа.

Пачхаьалкхенга дехка устагIан дулх 247 тонн соахкарчул дукхагIа дар, хIаьта тха — 184 тонн дукхагIа. Иштта я жа леладераша бIаьстани ахкани бетташка хьийгача къин итогаш. Уж толамаш — ше-шегIа хьахинна хIама дац, жа Iуша халонаш ца къовсаш хьийгача хьаьналча къиво денна беркат да. Аьлча сов дац, укх шера къаьст-къаьсттача жа Iуй бригадаша даьха ца Iеш, бIарччача боахамашеи коллективашеи а доккхий толамаш даьхаи доахаши хилар. Масала, Ленина орден йолча «Шелковской» фуна завода коллективо хIара бIаь жийна тIехьа 122 Iаьхар хьалхкебир укх шера, зачетни дозалах лаьрхIача хIара устагIанна тIера 8 килограмм битъа хьоаса бола тха даьккхар. Социалистически яхье района боахамашта юкъе хьалхара моттиг а яьккхар цо. Жа леладераш вIашагIкхийттача слете «Шелковский» фуна завода коллектива елар КПСС райкомен халкъа депутатий районни Советеи карара кара тела ЦIе байракх, Сийлен грамота.

ШоллагIа моттиг яьккхар «Красный пахарь» яхача колхоза жа леладераша. Цар кхебаьб хIара бIаь жийна тIехьа 122 Iаьхар, тIаккха тха кIезигагIа даьккхад — 7,1 килограмм хIара устагIанна тIера. КхоалагIа моттиг яьккхараш ба «Коминтерн» яхача колхоза жа леладераш. Цар хIара бIаь жийна тIехьа 113,6 Iаьхар хьалхкебаьб, хIаьта хIара устагIанна тIера 7,4 килограмм тха даьккхад.

Жа Iуй бригадашта юкъе, хьалхарча шерашка а санна, хьалхарча метте латт Алиев Магомед Алиевича кулгалдеш йола жа Iуй бригада. Цо хIара бIаь жийна тIехьа 152 Iаьхар хьалхкебаьб. Цу коллективал ши Iаьхарг кIезигагIа — хIара бIаь жийна тIехьа 150 Iаьхар хьалхкебаьб Салимгиреев Жукмамбет керте латтача жа Iуй бригада. «Шелковский» фуна заводе дикагIдола толамаш даьхад Манаков Кадырбая бригада. Цу бригада жа Iуша хIара бIаь жийна тIехьа 139 Iаьхар хьалхкебаьб. тIанийцача социалистически декхарашца 130 лаьрхIа хиннача (планагIа боагIаш хиннар — 106). Дийна долаш эзача хIаране дозал 31 килограмм хиннад юкъера лаьрхIача.

— Тхоай къахьегама толам оаха хетабу СССР Конституце шу дизараи Ленински комсомола 60 шу дизараи, — аьлар комсомольско-кагирхой бригада вокххагIволча жа Iуно, комсомольца Хожов Сагандыка. — Цу деной сийна йоаржаьча социалистически яхье даьхад тха толамаш.

Цу коллектива толам ба: хIара бIаь жийна тIехьа 140 Iаьхари хIара устагIанна тIера 7,4 килограмм тхаи.

КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК Письмо арадаьннача хана, цунна жоп луш доккхий социалистически декхараш тIа а ийца, хIанз уж толаме кхоачашдеш болчар список дIахо а йIаьхъе йиш яр. Цхьабакъда, жа Iушеи специалисташеи карагIдаьннарел дукхагIа теркам тIабохийташ дийцар балхаца хинна кхоачамбоацараш, нийсденна гIалаташ.

Хьалхалаттача коллективашка санна производственни хьалаши торонаши а йолаш, хIаьта а балха итогаш вогIа а йолаш коллективаш я районе. Жа дебадара хьакъехьа санна, тха даккхара даькъе а. ХIанз а эсала лел цу боахамашка жа лорадара гIулакх, царна Iунал делга, хьожилга. ДIабахача бархI бетта жа довлга (лазарех а кхыча бахьанех а) цу боахамашка соахкарчул кIезигденнадац, цхьаццанахьа кхыметтел лакх а деннад. Из бахьан долаш бIарчча район хьанийцача, кхы а дIадала йиш хинна 450—500 тонн устагIан дулх пачхаьалкхенна дIа ца луш дисад.

Къаьстта дукха жа къаьстад Ленина цIерагIчеи «Червленскийн» колхозашка. Района кхыча дерригача боахамашка дайнараш миссел жа дайнад цу шин колхозе. Цу деша а, иштта дола зенаш кхы дIахо ца нийсдалийтара а хетадаь дар Социалистически Къахьегама Турпала, вокххагIволча жа Iуна Эсмухамбетов Наурде, Шелковской района вокххагIволча ветеринарни лора Юрий Васильевич Чернова, районни производственни управлене начальника Игорь Григорьевич Алексеева, «Шелковский» фуна завода директора Борис Алексеевич Ерика, «Красный пахарь» яхача колхоза жа леладеча цеха начальника Курганов Юмаду къамаьлаш.

Жа боахаме керда шу дIадоладеш, КПСС ЦК июльски Пленума решенеш ларде а лоацаш, керда доккхий социалистически декхараш тIанийцар слете вIашагIкхийттача хьалхалаттача жа леладерашеи специалисташеи. Цул хьалхагIа жа Iуй коллективашка дийцаи чIоагIдаьи да уж.

Оттадаьча декхарех керттердараш да дахкаш долча жена ханнахьа, зоотехнически бокъонаша яххача бесса искусственни осеменени елга, хьайбашта Iан хана машша дика доакъар хулийтилга, ханнахьа из доакъар фермашка хьатIадахьилга, жа латтаргдола помещенеш йIайхен дикеи хургйолаш кийчъелга. Цунца цхьана жега хьежача наха эша гIулакх делга, царна тIадувха спецбарзкъаш, эша доагор Iалашделга, иштта кхыдола дешаш.

М. ТКАЧЕНКО.

Доазол дехьара

Социалистически меххашкара хоамаш

ДУНЕН ТIА КЪАЬНАГIА ЯРЕХ ЙОЛА ГОРНИ АКАДЕМИ

Город Банска-Штявница дукха хана денз Словаке руда доаккхача промышленноста центр йолаш хьайоагIа. Укх шера дунен тIа эггара хьалхара горни академи вIашагIъеллача дийнахьа денз 215 шу дизар дездергда укказа. Из академи хьайийллай Банска-Штявница эггара чIоагIагIа тоаенна хинначa 1763 шера. Исторически документаша яхачох цу хана цига доаккхаш хиннад дунен тIа доаккхаш мел хиннача дошохи дотохи кхоалагIа дакъа. Академе хьехаш хинаб цу хана гIорбаьнна хинна дукkха специалисташ, къаьстта чIоагIа хьехаш хиннай цига минералоги, металлурги, хими санна йола дисциплинаш. Словацки академи санна вIашагIъелла хиннай парижски политехнически институт. Иштта XVIII бIаьшере чакхйоаллаши XIX бIаьшере хьахулаш латтача ханеи лоаман Iилма центр хинна дIаэттай Банска-Штявница. 1904 шера академех лоаман гIулакхеи хьунаш лелаяреи Институт яьй, цул тIехьагIа дукхаза кхы а хийцай из, бакъда хIанз а словацки горни промышленностана кадраш кийчъю укказа.

Зузанна РОСЛЕРОВА.
(«Орбис» АПН).

ЦХЬАТАРРА БОКЪОНАШ ХИЛАРА СТАТИСТИКА

ЦхьайолчаI хана дукхача дешаьца хьоkхачул дикагIа долаш дар хьахьокх кIезигача цифрашеи лоацаца статистически даннешеи. Халкъа Iаьдал латтача шерашка болгарски кхалсага вахар мишта хувцаденнад, цун социальни цхьатарра бокъо хилар практике мишта кхоачашду хьахьокхача хана цифраша дукkха хIамаш довзийт.

Болгарен кхалнаха тахан дакъа ца лоацаш практически цхьаккха мехка управлени яра сфера яц. Халкъа собране депутатех 19,5 процент уж ба, халкъа Советашка — 37,4 процент ба.

Кхалнах творчески дегIабоалабара дIадахача ткъаь итт шеро мел новкъостал даьд хьахьокх укх факто — ерригача творчески союзашта юкъе 70 процент бараш кхалнах ба. МаIача наьха йолаш йола бокъонаш йола кхалнах царца цхьана къахьегаш ба промышленносте, юрта боахаме, унахцIено лораеча, халкъа дешар хьехача. Лакхера дешара заведенеш чакхъяьхача специалисташта юкъе 31,4 процент кхалнах ба, лораш — 45,8 процент, зоотехникаш — 38,6, агрономаш — 40, экономисташ — 40,7, хьехархой — 64,8 процент.

(София пресс — АПН).

Объективе—Инди

ИНДИ. Сихха дегIайоагIа мехкара электронни промышленность. Цун продукци — измерительнии испытательнии прибораш, вычислительни машинаш, медицински аппаратура — тIехь-тIехьагIа чIоагIагIа къердаш я мехка санна доазол арахьа а.

СУРТА ТIА: республика цхьан заводе электронни оборудовани вIашагIйоллача.

ТАСС фотохроника.

ХIара шера дукхагIа эш индийски экономикана мехкдаьтта. Соахка мехка даькха «Iаьржа дошув» 10 миллион тоннал тIех хилар. Бакъда, хIаьта а мехка кхоачам хилац цу маьхерча бедалах, доазол арахьара дикка дукха мехкдаьтта хьатIакхахьа дезаш хул.

Индийски специалисташа лерхIачох, мехкдаьтта доаллача кхаь районех шиъ Индена юхерча фордашка я. Цигара мехкдаьтта доаккхилга — лоархIаме а индийски мехкдаьттахой балха юкъе эггара керттера барех а лостам ба.

СУРТА ТIА: индийски форда тIара бурув детта установка.

ТАСС фотохроника.

КЕРДА СТИХАШ

М.-С. ПЛИЕВ.

Наькъа-такилг

Ер да готта гIашлой наькъа-такилг,
Сона да ер сай син пха мо гарга.
Укхо хьалувц маьлха сийрда дакъилг,
Шерра ниI елл дукkха наькъаш дарга.

Фега, леьтта, хьаштдий, хи тIа гIолла,
Цхьаьккха никъ бац уккан бувзам боацаш.
Дорхал-гIозал, гIайгIа дег чу йоалле
Накъевоах со укхо, — дакъа лоацаш.

Чархаш, ткъамаш, удаш говрий ювхьар
Ер ца хилча сона довзаргдацар;
Къилбаседен лепар, дуIай увгIар
БIаь шу доаккхаш вахе хозаргдацар.

Водаш-воегIаш когаш мерхIа лувцаш,
«Маьрша гIолвaI»— аьле воахаш накъа,
Никъ мел боа никъ сона даькъал бувцаш,
Улл ер такилг — вакара цхьа дакъа...
Ер да готта гIашлой наькъа-такилг.
Сона да ер сай син пха мо гарга.
Укхо хьалувц маьлха сийрда дакъилг,
Шерра ниI елл дукkха наькъаш дарга.

ГIалаш латт са ТIаргаме

Бийсанарча сатемо
Керара дог делхадеш,
Даьй вахар мо гIайгIане,
Гуйран михца узам беш,
Даим даьшта тешаме
ГIалаш латт са ТIаргаме.

БIаьшерашца къувсалуш,
Сийлен ха тIа салтий мо,
Бусташ замай бIаьха муш,
Гораотта ца ловш мо,
Чурташ санна гIайгIане
ГIелеш латт са ТIаргаме.

Йишъяларе тахан сай
Царка дайнар бIаргаго,
Тахка-диста Iаьржа-кIай,
Даьй дегаште гаргагIо,
Ухаргвар со зерате
ХIара денна ТIаргаме.

Михга бала кодабеш,
Валар-вахар хилча мо,
Из шоай зама хьехаеш,
Дувцеш даьшка хинна во,
Лорош са даьй селхане
ГIалаш латт са ТIаргаме.

Михца йисай гIайгIа цар,
Лоаман Эссца—дегай дорх.
Юстарбаьнна бала мо,
Лоам тIа сец из Iаьржа морх.
Гойташ са даьй селхане,
Докх чутеI са ТIаргаме.

х х х

Къаденнад

Къаделча ломах а пхьу хиннаб,
Хинна низ дегIах дIатиннаб.
БIаргаш-м лекх цо бирсо,
Цергаш а хьекхаю къизо,
ХIаьта а хиннар дац цун тIа,
Баьхачоа тара бац цун гIа.
Цо-м йоах: «Со да—лом!
Аз дIабохийтаргба шоах дом.»

Чоахаде гIерт из хIара аьхка,
Даа мо царгаь хьежаш яькка.
Бакъда, цхьаккхе цох агац,
Лома бIаргаш хIанз дагац.
Къаденнад мискинг, къаI
Пхьагилга хет цох къа.

XXI БIАЬШЕРЕН ГОРОД

...ТIехьашкахьа бисаб Москва — Якутскии Якутск — Нерюнгрии яхача авиалиней ялх эзари ах эзари километр бIаьха никъ. ЦIаьхха хьуна юкъера гучалийлхар города кварталаш. БIарг ма-кхоачча дIадода Нерюнгри. Транссибирски магистралаца ювзача ЗIамигача БАМ-а никъ билла кийчдаь лента.

Укхаза, тайге, йоккха йоацача поселкана юхxе корааьй кIор боалла моттиг. Из экскаватораца хьаьца мара ца безаш улл. ХIаьта гаьна йоацача цхьаьккха ганз — аьшка руда да. Iаьржача металлургена эша керттера бедал иштта нийсъяллар наггахьа мара ца хула хIама да.

Специалисташта хетачох цу кIора тIа хьалъе йиш я еррига Къулбехьен Якути энергеца Iалашъергйола низ бола электростанци. ХIаьта Тында - Беркакит -Нерюнгри яхача машинпаькъо цига гIишлон материалаш хьатIанхухьилгеи цигара кийчъяь кIоран концентрат дIакхухьилгеи аттача доаккхаргда.

Из деррига а ларде лаьцар Нерюнгре центр а йолаш Къулбехьен-Якутски территориально - производственни комплекс вIашагIйоллача хана.

НЕРЮНГРИ УРАГIА ЙОДАШ ЛАТТ

1975 шера 6 ноябре со Нерюнгре кхаьчар. Из ди дика дагадоагIа сона. Цу дийнахьа хьалха хиннача поселкана города статус ялара хьакъехьара РСФСР Лакхехьарча Совета Президиума Указ арадаьлар. Цу хана деррига моттигера Iаьдалаш палаткашта юкъе латтача зIамигача цхьан цIалга чу дар. Го баьккха тайга, лоа, мух бар. Цу хана теша хала дар 1980 шу хьатIакхоачаш Москвера йоагIа самолеташ Нерюнгре Iоховшаргхиларах.

1978 шера ахканара Нерюнгри... Асфальт биллача наькъа тIа гIолла дукkхача легковой, грузовой машинашта, самосвалашта тIеххьа городе дIачудолх тхо. Автобусни остановкашта, тикашта, столовешта, клубашта, гостиницашта юхе гIолла тIехлеx тхо. Хоза кийчъяь Iаьржа кхо «Волга» хьалхалийлхар тхол.

— Из-м тамаш е езаш хIама дац, — йоах укхаза вахаш волча тхоцарча водитела, — хIара шоатта дийнахьа саг йодаш-йоагIаш иттех моттиг хул. Шоаш цхьана бахаш ткъаь пхиъ шу даккхар цар дездергда XXI бIаьшеренча Нерюнгре.

Нерюнгре беш латтача балха дукхала духтIадовлара город хьалъяра дирекци чуйолча вIаштIардаьча цIагIа чугIоргда вай. Укхаза хIара дийнахьа Iалаьмате дукха чертежаш, справкаш, письмош, предложенеш, запросаш ух. Из кхетадеш а да, хIана аьлча, города техника, оборудовани, прибораш лоатаю мехка итташ йолча предприятеша. Алхха проектировани еш я 40-нел совгIа учреждени.

ГIишло тIа-тIа шерлуш латт. Иъ километр шереи ялх километр бIаьхеи болча котлована чу кIоаргагIа Iочуух кIор боаккхаш йоахкача экскаваторий ковшаш. Хьалъеш латт обогатительни фабрика. ГРЭС. Цхьабакъда, эггара йоккхагIа йола проблема я городи нах чубаха цIеноши хьалдар. Балхаш шердара нах ма-эший. Бакъда, царна яла фусамаш яц. Цу тайпара хIама ца хилийтара де дезар цаI да — Нерюнгре махулла сихагIа дукхаза вIаштIардаь цIеноши хьалдар.

Уж балхаш дарегIа а сихагIа а дара хьалхарча микрорайонашка бахача наха эша деррига аьттонаш дола дахчан цIеноши хьалде лаьрхIар. Бакъда Нерюнгре сибат хоздераш дукkхаза вIаштIардаь, вай ханара кхерах даь цIеноши хургда. ХIаьта уж хIанз хьалдеш а латт. 200 метр лакха урагIа яхай телевизионни башии. Дукха ха ялалехьа Москвера еча передачашка хьежа йиш хургья нерюнгринций. Специалисташта хетачох 2000 шу хьатIакхоачаш 100 эзар сагага дIакхоачаргба Нерюнгре баха нах.

ХЬУИ НАХИ

ГIишлошъяра дукkхача а чоалханеча а проблемаша хургйола город хоза хилийтарах, из дукха гаьнаш йолаш хилийтарах йола йоакхо тIехьашка яккха тарлу аьнна хетадала доагIар. Цхьабакъда балхаш дIадоладеннача хьалхарча денношке чIоагIо йир: яккханза ца яьлча мара цхьаккха га дIа ца яккха аьна. Лаьтта даим гIорадаь латтача моттиге 100 — 150 шу даьлча мара юхахьатIаярг мичай из. Халкъа депутатий моттигерча Совета исполкомо соцам бир: хIаранена юхе 15 — 20 га еце нах чубаха цIеноши комиссе хьа ма эцалда, аьнна.

Ма-дарра аьлча, Iалам лорадара массане йоакхо ю укхаза. Нарюнгринцашта дукха беза шоай таежни мохк. Шоатт дийнахьеи кIирандийнахьеи улицаш йоассалу, комараш, грибаш даха, чарахьал де хьунагIа болх нах. ГIишлошъярах дийца ца Iеш, моллагIчо дувцаргда укхазарча Iалаьмате хозача моттигех.

Тахан Нерюнгри улицаш тIа шоана гургвац 50 шерал воккхагIа вола саг. Из къона город къоначар хьалъю. Мехка массе миIингера баьхкаб укхаза нагийнахи мехкарийи. 23 шу даьннача монтажникага Свердлов Олегага а дукkхача кхычарга а хаьттар аз: «Укхаза сендухьа даьхкад шо?»

— Укхаза тайга, алхха тайга мара яцар. ХIаьта хIанз город я. ДIахьажал гонахьа. Шоана гуш мел дар оаха хьадаь да. Из хоза деций?

Из цIимхара мохк эргабаккха аьнна денхар шоашта хьалхашка оттадаьча БАМ-и Нерюнгрии хьалъеш боахача эзараш болча гIишлошъераша цу тайпарча хаттара иштта жоп луpгдар.

Владимир ФЕДОРОВ,
АПН корреспондент.

Лора хьехамаш

ЛОРАЛЕ ГРИППАХ

Йоачош а йолаш шелал отта йолалуча хана даржа долалу грипп яха лазар. Фе температура цIаьхха лохлуш, цул тIехьагIа иштта цIаьхха лакхлуш, феца дукха тIоадал йолаш ха эттача къаьстта атта кхет из лазар.

Кхычарел хьалхагIа грипп кхет кхыча лазараша кIалвитача, шелала духьала отталургдолаш ший дегI чIоагI ца даьча наха. Къаьстта кхераме да грипп берашта, хIана аьлча, царна боккхийчарел дукkха халагIа из чакхдоаландаь.

Грипп ца хилийтара дикка гIо ду сага дегI чIоагIа мел деча хIамаша—цIенача фево, физически культурai спортои, режим, гигиена лелаяро, витаминаш дукха йоахка кхача бааро. Цу гIулакха иштта боккха лоархIам болаш да къахьегама, дешара хьалаш ма-доагIа хилар.

Наха болх беча моттигашка арахьа шийла йолча хана цхьан боаррамагIа йола температура лоаттае еза, ханханнахьа фо кердадаха, дезинфекционни средстваш а етташ тIаьда пахашк хьекхаш лостам бе беза. Цу дерригне а, хIаьта иштта цамогаш хинна нах коллективера ханнахьа хьакъоастабаро а гонахьара нах гриппах лорабу, цун вирусаш дIахо дIаяржара духьале ю.

Санитарно - гигиенически режим къаьстта бехктокхаме лелае еза берий учреждене шка, общественни кхачан предприятешка, торгови, промышленни предприятешка, вокзалашкеи кхыйолча коммунально-бытови объекташкеи. Фусамаш готтагIа ме хул, царна чу нах дукхагIа ме гулалу дукхагIа ба гриппах цамогаш хилара кхерам.

ХIанз хаоттам каст-каста хувцалуча хана администраце, профсоюзни организацеша, цу гIулакха шерра актив юкъе а увзаш, сихха чакхдаккха деза школаш, деша даха ха йоацача берий учреждениеш, промышленни предприятеш, кхачан, коммунальни кхыйолеи объекташ Iанга мишта кийчъеннай хьожилга.

Эггара хьалхагIа тIахьожам лоаттабе боагIа вентиляци вIаштIехьъяккхара, хIана аьлча фо дIаувзача вентиляцига, гIолла чура дIаувз фецара сов йола йIовхал, тIоадали доми. ХIаьта фо тIаувзача вентиляце а фо керда а доахаш кIезигбу кIаларча феца йолча тIоадалеи демеи боарам.

Помещенешка иштта ханнахьа корашка кизгаш дIаоттаде, фрамугаш, форточкаш атта хьаеллалуши дIакъовлалуши хилийта еза. Кийчъе еза болхлой барзкъаш дIоахде а докъаде а йиш хургйола моттигаш.

Грипп а цунна тарадола кхыдола лазараш а дIахо ца даржийтара боккха лоархIам болаш хIама да ялхайтта шерал тIех мел баьннача наха профилактически прививкаш елга. ХIанз укх хана вай мехка чакхдоахаш латт бераштa лаьрхIа гриппа духьала йола вакцина кийчъяра тIадерзаяь дола тохкама балхаш.

Гриппа духьала йола вакцинаци предприятешка, учреждениешка, дешара заведенешка чакхйоакх республика медицински болхлоша. Шийна цу тайппара прививка яйта еза унахцIена волча хIара саго.

Опыто хьахьекхад цхьан коллективерча 80 процент кIезигагIа боацача наха ца йича цу вакцинах пайда ца боалилга. Цул совгIа прививкаш грипп даржа доладалалехьа е еза. ХIана аьлча, цу лазара духьала организма чу иммунитет хьахилийтара кIезигагIа яле а кхо кIира ха эш. Даьча тохкамаша хьахьекхад прививкаш яьча наха юкъе из ца яьраща нийсбича грипп хула нах дукkха кIезигагIа болга. ХIаьта царех цамогаш хинначар дукkха аттагIа токх из лазар.

Цу лазара профилактика яра иштта могаю оксолинови мазь, лейкоцитарни интерферон. Иштта дукха нах тIалаттача моттигашка болх бечар юхьамараш тIа дIайийхка лелае еза вIашкадиллача хикисех яь повязкаш. Цар организма чу вирус чуялара новкъарле ю.

Гонахьарча наха шийгара лазар дIадоалийтар цамогаш вола саг хилар теркал а деш, цу тайппара саг балха тIа ца вита воагIа. Дицдалийта бокъо яц атта дIа-хьа доала из лазар цхьаннегара сихха итташ бараштa юкъе дIадаржаш хулилга.

Ше цамогаш хиларах сакхийнар цу сахьате балхара цIа а ваха лор хьавеха декхарийла ва. Профилактико дIадехараш цIенхаштта кхоачашдаро мара никъ бехкаргбац грипп санна кхераме долча лазара.

Л. ВАСЮК,
республикански санэпидстанце лор.

Футбол

ЛОАРХIАМЕ КОТАЛО

Дукха нах вIашагIтоханзар самардийнахьа С. Орджоникидзе цIерагIча стадионе «Терекаи» Запорожьерча «Металлургаи» юкъе хиннача вIашагIкхетарю. Трибунаш тIа укх шера цIаккха ца хиннача тайппара яьсса моттигаш дукха хилара бахьанаш довзаш да. Чемпионата календаро ший турнирни хьалаш тоадара дика торонаш хьайийллаяр «Терека» хьалхашка. ВIашта диазза ший стадионе кхыйола командаш тIаэцаш хилча очкош Iоае аьттув бала йиш йолаш дар цун гIулакх.

Цхьа халача лазарах хьакхеташ воагIача унахочоа тара яр цу матче вай команда. ДукхагIча хана кхы сих а ца луш, хайра бIу ца болаш бургац дIа а хьа а телаш ловза йолаелар из.

Ловзара цу мелала раьза бар хьаьший. ХIана аьлча укх тIеххьарча массехк шера хьалхарча лиге кхы ер ма-дий аьнна белгалдаккха йиш йола хIама карагIа ца доалача «Металлурга» кхоачам хургболаш дар «Терекагара» цхьа очко хьаянкхар.

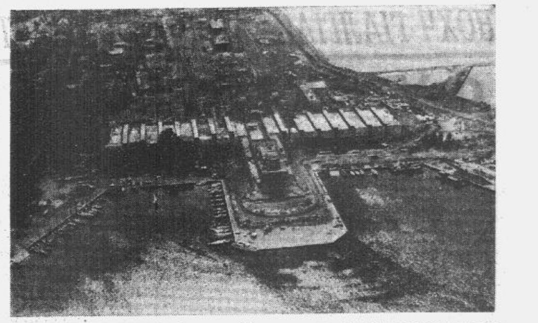
Цхьабакъда «Терека» хьинар айлуш хиннача юкъа цIенхаштта кхерам тIабоссар хьаьший цаIараштa. ДукхагIча даькъе цунна «бехке» бар шоаш ца кхобеш ловза «Терека» полузащитникаш В. Соколови И. Калешини. Ловзара 37-ча минуте «Металлурга» защитникел хьалхагIа бургаца тIакхача карагIдаьннача И. Калешина хьаьший наIарех чутехар хьалхара гол. ШоллагIча тайме 65-ча минуте хьаьший защитникаш гIалат баьннача чул тIехьагIа шоллагIа гол чутоха карагIдаьлар А. Чихладзена.

Иштта счет 2:0 а йолаш телар «Терек». Из котало вай командана чIоагIа лоархIам болаш я. Вай футболисташка шоай низах юха а тешам болийта мег цо.

С. ПАРЧИЕВ.

Хьалхарча лиге цу дийнахьа хинна кхыдола ловзараш иштта чакхдаьннад:

«Кузбасс» — «Нистру» — 3:1; «Уралмаш» — СКА (Одесса) — 2:1. «Крылья Советов» — «Карпаты» — 0:0, «Кубань» — «Спартак» (Иваново-Франковск) — 2:1, «Спартак» (Орджоникидзе) —«Таврия» 1:1, «Колхозчи» — «Торпедо» — 1:1, СКА (Дона тIара Ростов) — «Памир» — 1:0, «Динамо» (Минск) — «Жальгирис» — 3:0.

Олимпиада-80 — цунга кийчлуш я Таллин. Таллински заливе хургйолча олимпийски регатага кийчлуш керда телевизионни вышка, «Олимпия» яха гостиница, хIаьта иштта Пирита яха хий фордагIа дIакхеттача парусни спорта центр хьалъеш латт. Термофизика Института Iилмахоша шоашта дIатIалаьцад заливера хиш цIена хилийтар. Художникаша кийчъю керда значокаши сувенираши, модельераша кийчъю «олимпийски» мода образецаш...

СУРТА ТIА: иштта я тахан вертолета тIара хьежача Таллине хьалъеш латта парусни спорта олимпийски центр.

А. РИХАДЗЕИ,
Ю. ВЕНДЕЛИНАИ сурт.
ТАСС фотохроника.

Редактора зам.
М. М. ХАМХОЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

I ПРОГРАММА
5 октябрь

8.00 — «Ха». 8.35 — Iуйранара гимнастика». 8.55 — Шоаш мичахьа да хьаала, зурманчаш». 9.25 — «Оренбургский» совхоз-техникума «Колосок» яхача ашарийн халхарийи ансамбла концерт. 9.45 — «Пуск». Дукхасерийни телевизионни художественни фильм. 2 сери. 10.50 — «Саг лаьттан тIа». Документальни фильм. 14.30 — СССР Конституце Денна хетаяь документальни фильмай программа. 15.25— «Дешархой Ерригсоюзни XV спартакиада. 16.10 — «Электроизолит» яха производственни объединене къахьегама коллективах йола очерк. 16.40 — «Эрсий мотт». 17.10 — «Орленок» яхача телестуде концертни зал. 18.00 — Кердадараш. 18.15 — Миллионни ленински университет «Партийни кадрай школа». КПСС ЦК-на чуйоагIача юкъарча Iилмай Академе болх дIаболабара хетаяьча торжественни собране КПСС ЦК политбюро члена, КПСС ЦК секретара М. А. Суслова даь къамаьл. 18.45 — «Молдавски эскизаш». Фильм-концерт. 19.15 — «КПСС ЦК Июльски (1978 ш.) Пленума соцамаш вахаре». 19.30 «К высоким широтам». Документальни фильма премьера. 19.55 — «Пуск» яхача дукхасерийни телевизионни художественни фильма премьера. 3 сери. 21.00 — «Ха». 21.30 — «Документальни экран». ДIахьу Роберт Рождественске. 22.55 — И. Бах. № 6 йола «Бранденбургский концерт». ДIалокх «Гевандхауз» яхача Лейпцигски ансамбла солистий оркестро. Кулгалдер Боссе.

II ПРОГРАММА

17.20 — Ленински комсомола 60 шу дизарга. «Баневура дог». 3 сери. 18.25 — «Нохч-ГIалгIайчу гIолла». Информационни программа (эрсий, гIалгIайн меттала). 18.45— «Парте яххача, хила деззача тайпара». КПСС Урус-Мартановски райкома хьалхарча секретара Кагерманова къамаьл (нохчий меттала). 19.00 — СССР хоккеех йола чемпионат. СКА—ЦСКА. Ленинградера трансляци. СалоIача хана «Бийса даькъала хийла шун, берашь. 21.00 — «Волга тIара ткъамаш». Телевизионни документальни фильм. 21.30 — «Тешам боаца голаш». Художественни фильм.

6 октябрь

I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха». 8.35 — Iуйранара гимнастика. 8.55 — «Орленок» яхача телестудее концертни зал. 9.45 — «Пуск». Дукхасерийни телевизионни художественни фильм. 3 сери. 10.50 — «Къоначар оаз». 14.30 — «СибарегIен Гаьнарча Малхбоален гIолла». Документальни фильмай программа. 15.25 — «Шахматни школа». 15.55 — Советски пачхьалкхени бокъонийн лард «СССР Конституци — вай вахара Керттера Закон». Передача дIахьу СССР юстице министра хьалхарча заместитела А. Я. Сухарева. 16.25 — «Захарова иллеш». 17.00 — «Москван москвичаши». 17.30 — «Берах йола поэма». Советски поэтий стихаех йола композици. 18.00 — Кердадараш. 18.15 — ГДР хьахина 29 шу дизара хетаяь Германски Демократически Республика телевидене программа. 19.45 — Концерт. 21.30 — «Вай адрес — Советский Союз». 22.55 — Акробатиках йола дунен чемпионат. Болгарера передача.

II ПРОГРАММА

18.30 — Вай керттера рузкъаш (нохчий меттала). 18.40 — Нохч-ГIалгIайчу гIолла. Информационни программа (эрсий, нохчий меттала). 19.00 — Конституце гIулакх ду, ях. болх бу. «Хьалхара юбилей». 19.30 — Концерт. 20.30 — Чайковский. ШоллагIа симфони дIалокх Центральни телевиденен Ерригсоюзни радион йоккхача симфонически оркестро. Дирижер — РСФСР халкъа артист Федосеев. 21.30 — «Тешам балар». Телевизионни художественни фильм. 1-рен, 2-гIен сереш.

РАДИО

5 октябрь

6.30 — Юртара вахар (гIалгIай меттала). 6.45 — Хоамаш. 6.55 — Ашараш. 7.10 — Республикански газетий обзор. 7.25 — Передачай программа. 7.35 — Ашараш. 8.35 — Инструментальни ашарий концерт. (гIалгIай меттала). 8.40 — «Шоана, кхалнах». Радиожурнал нохчий меттала). 9.15 — «СелаIад» яха радиовыпуск (эрсий меттала). 9.45 — Еррига а торонаш — балха юкъе» яха беседа (гIалгIай меттала). 17.00 — «Нохч-ГIалгIачен спортивни вахар» (эрсий меттала). 17.30 — «Патриот» яха радиожурнал (гIалгIай меттала). 17.45 — КПСС ЦК июльски Пленума соцамаш — вахаре! «Юрта боахам дегIабоалабара бола кердача этапий къовсам» (нохчий меттала). 18.00— Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гIалгIай меттала).

6 октябрь

6.30 — «Городо—юрта». «Красный молот» заводера передача. (эрсий меттала). 6.40 — Ашараш. 6.45 — Хоамаш. 7.10 — Республикански газетий обзор. 7.18 — Передачай программа. 7.35 — Ашараш. 7.40 — «Шун дехар кхоачашду». Концерт (нохчий меттала). 8.50 — «Социалистически яхьа дневник» (эрсий меттала). 9.15 — СССР Конституце шу дизарга! «Оаха къахьегамца Даьхен сий ду» яха радиокомпозици. (нохчий меттала). 9.30 — «Сийлахь — доккхача закона маьлха кIала» (эрсий меттала). 9.50— Ашараш. (эрсий меттала). 17.00 — «ДегIаенача социализма Конституци». (нохчий меттала). 17.15 — «Пятилетка кхаь шера план а!» «Дерригдунен цIейна лаьрхIа къахьегама совгIат». (эрсий меттала). 17.40 — Концерт. «Гуйранара мукъамаш». (гIалгIай меттала). 18.00 — Керда хоамаш (эрсий, нохчий, гIалгIай меттала). 18.30 — «Сайрийнара Грозный» (горсете гIолла). 18.30 — Ашараш.

Хаоттам

Тахан республике гIоллеи Грознеи морхаш а йолаш, йоачан а йоацаш, малхбузехьара секунде 3—7 метр чIоагIа мух а хьекхаш, хилеи фегара температура республике 10—15, Грозне — 12—14 градус йIовхал йолаш хилеи тарлу.

Кхоана хувцалуш морхаш а йолаш, йоачан а йоацаш, цхьайолча моттигашка дохк а доаллаш, тайп-тайпарча оагIонашкахьара секунде 0—5 метр чIоагIа мух а хьекхаш хилеи фегара температура бийсана 5—10, дийнахьа 19—24 градус йIовхал йолаш хилеи тарлу.

Метеостанци.

ТХА АДРЕС: 364051, г. Грозный, Ленина, 9 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехктохама секретара — 3-34-38; партийни вахарен культурни отделан — 3-61-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела—3-42-28; письмой отдела—3-74-68; бухгалтере — 2-54-30; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364051, г. Грозный, ул. Ленина, 9 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности—3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем — 3-74-68; бухгалтерии—2-54-30; корректорской—2-89-88.

Газет арадувл шинареи, ереи, шоаттен деношка

СФ05287. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 7022.